

E Copy of Magazine

ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਗਰ

ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਰੂਰ (ਪੰਜਾਬ)

Akal College Of Education

Gursagar Mastuana Sahib, Sangrur, Punjab

NAAC 2.82 CGPA

Session

2023 - 2024
2024 - 2025

ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

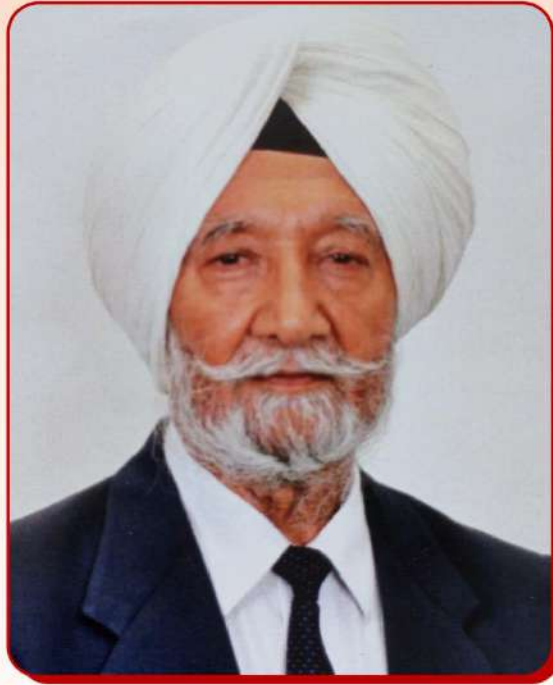

(9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1936 – 28 ਮਈ 2025)

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿੱਗਜ਼ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਨੇਤਾ ਸਨ। ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਅਨੁਭਵੀ ਰਾਜਨੇਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ।

ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਖ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਟੁੱਟ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸ. ਢੀਂਡਸਾ ਜੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਟਰੱਸਟ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨੇ ਅਣਗਿਣਤ ਜੀਵਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Message

My heartiest congratulations on the release of “ Sikhya Sagar ” to the students, staff and the Principal. It is the proud moment when the activities and achievements of the students are exhibited through magazine. It is an excellent platform for the students to write something new or have read which one wants to preserve for others to read. Such writings and creations are put together in the form of a magazine and then that is shared among others.

Being a student of Mastuana Sahib, you consider yourself as a privileged one. These institutions were started at this place with the grace & blessings of Sant Attar Singh Ji. We all should consider ourselves fortunate to be part of this great learning center. Our real contribution should be based on sincerity, may be serving in any capacity or position in Learning, Teaching, Non-teaching, Administration, Sewadar, but it must exhibit the high idea of “Kirat Karo”.

I congratulate the whole team of Akal College of Education for 1st edition of E-magazine “Sikhya Sagar”.

Dr. B.S. Punia
Senior Member
Akal College Council
Mastuana Sahib, Sangrur

Message

It is with great pride and joy that I extend my warm greetings through this edition of college magazine. A college magazine is not only a platform for creativity and expression but also a record of the ideas, achievements, and dreams of student community.

As the Secretary of the Akal College's Council, I feel privileged to witness the enthusiasm, teamwork, and dedication of faculty member of Akal College of Education. This magazine is a reflection of that vibrant spirit and collective effort.

I sincerely appreciate the hard work of the editorial team and all contributors who have poured their thoughts, talent, and creativity into making this issue meaningful and inspiring. I hope it encourages every reader to think beyond boundaries, participate actively, and keep striving for excellence.

Let this magazine serve as a reminder that together we can create, achieve, and inspire. I congratulate the team of Akal College of Education for its 1st edition of E- magazine.

With warm regards,

Jaswant Singh Khaira
Secretary
Akal College Council
Mastuana Sahib, Sangrur

Message

I congratulate the whole team of E-Magazine Sikhya Sagar of Akal College of Education Mastuana Sahib Sangrur . With the blessings of Sant Baba Attar Singh ji ,We have achieved a milestone by publishing first Edition of E-Magazine of College 2025 . It is really remarkable step which is cost friendly and Eco-Friendly by saving paper which is ultimately saving Environment .

I congratulate chief editor Dr Ruby Garg and all the staff editors as well as students editors . I specially congratulate and thankful our student of B. Ed. Mr. Gopal Paswan who really worked hard to edit the coloured pages by contributing his skill, time and energy.

I bow my head to almighty God for this wisdom and support for E-Magazine. This Magazine is blend of creations like poetry, prose, articles and thoughts of wisdom and many more .

Let us enjoy these colourful creations of our poets, story writers and achievements of our students.

Thanks all the contributors to make it a beautiful creation .

Dr Sukhdeep Kaur

Principal

Akal College of Education

Mastuana Sahib

From the Chief Editor's Desk

Dear Students and Stakeholders

It gives me great joy to extend my best wishes to you for your future endeavors through the college magazine "Sikya Sagar". Life is a profound teacher; it presents challenge to test patience before imparting lessons. Those who are prepared to face these challenges will undoubtedly succeed through their diligence, perseverance, and sincere commitment. Achieving anything worthwhile in life requires effort and dedication in some form. To attain success and to reach your goals, you must invest focused efforts and maintain unwavering determination. There are no shortcut to success in life. This magazine serves as a platform for students, fostering the development and refinement of their creative ideas. It provides a mean to express thoughts and ideas. I wish to express my gratitude to everyone who has contributed to this magazine in any capacity. I also hope that it will encourage the development of reading habits among you.

The e-magazine edition of "Sikya Sagar" aims to bring the college community closer through digital mean, making it easily accessible to students, faculty, and stakeholders. This digital platform will feature engaging content, creative works of students, and highlights of college events. We hope you enjoy reading the e-magazine and find inspiration in the stories and ideas shared.

Dr Ruby Garg

Assistant Professor
Akal College of Education
Mastuana Sahib

“Message from the Student Chief Editor”

It gives me immense pleasure to present this edition of Sikhya Sagar, our e-magazine that reflects the creativity, talent, and dedication of our students. This magazine is not just a collection of words and images—it is a celebration of ideas, innovation, and inspiration.

Through Sikhya Sagar, we aim to provide a platform for every student to express their thoughts, showcase their abilities, and share their perspectives on education, culture, and life. Each article, poem, and artwork in this magazine represents the voice of our vibrant student community.

I extend my heartfelt gratitude to our respected teachers for their guidance, to my editorial team for their hard work, and to all contributors for their enthusiastic participation. Together, we have made Sikhya Sagar a true ocean of learning and expression.

May this edition continue to inspire curiosity, creativity, and commitment among all readers.

With warm regards,

Gopal Paswan

B. Ed. 2nd Year

Roll No. :- 66

SIKHYA SAGAR

Cultural Activities

Youth Festival (2023)

Youth Festival (2024)

Open Youth Festival (2023)

Organizing Diwali festival

SIKHYA SAGAR

Literary / Awareness Activities

Digital Poster Making Competition

Cancer Awareness Program

My Vote is My Right

Inter-College Competitions

SIKHYA SAGAR

Sports Activities

Annual Athletic Meet (2024)

Karate Competition

Annual Athletic Meet (2025)

SIKHYA SAGAR

Community / NSS / Out Services / Reach Activities

Visit to Old People Home

Visit to Vishvash School for Autism

Visit to Patiala School for Deaf and Blind

Maa Boli Diwas

National Service Scheme (NSS)

SIKHYA SAGAR

Religious Activities

PATH

LANGAR

SIKHYA SAGAR

Miscellaneous Activities

Fresher's Party 2023

Farewell Party 2024

Celebration of Teacher's Day

Annual Prize Distribution

ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਗਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ

ਸੰਪਾਦਕ
ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਪਾਦਕ
ਰਤਨਜੋਤ ਕੌਰ

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ .....

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ, ਸਮਾਜ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦਾ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਬਦਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਦਾ ਉਪਯੋਗੀ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵਰਤਮਾਨ ਅਤਿਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਕਾਂਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਾਸਲਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਮਾਨਵ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤਰਾਸਦੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਫ਼ਲ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਇਸ ਅੰਕ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਆਰ ਅਨੁਸਾਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਛੱਪਣ ਹਿੱਤ ਭੇਜੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਅਵਿਅਕਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਨੂੰ ਅਭਿਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧਾਂ, ਮਾਨਵੀ ਜਜ਼ਬਿਆਂ, ਮਾਨਵ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਚਿੱਤਰਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਾਗਦੀ ਹੈ।

ਆਸ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁੰਘਰ ਰਹੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ।

ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ
ਪੰਜਾਬੀ

ਖਆਬ ਮੁਸਕਾਨ ਦਾ

ਰਣਵੀਰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਪਲਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਦੌਲਤ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸਕਾਨ ਆਈ। ਇੱਕ ਸੋਹਣੀ ਤੇ ਪਿਆਰੀ ਕੁੜੀ, ਜਿਸਦਾ ਹੱਸਣਾ ਰਣਵੀਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਮੋਹ 'ਚ ਐਨਾ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਹਰ ਦੌਲਤ, ਹਰ ਸੁਖ, ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਾਰ ਬੈਠਾ। ਮੁਸਕਾਨ ਹੱਸਦੀ ਰਹੀ, ਰਣਵੀਰ ਲੁੱਟਦਾ ਰਿਹਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੰਗਾਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਤੇ ਓਹੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਮੁਸਕਾਨ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਗਈ।

ਹੁਣ ਉਹ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਗਿਆ, ਪਰ ਉੱਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ। ਉਹ ਗਲੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁੰਨਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ! ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਘੜੀ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇ...

ਉਸਨੂੰ ਝਟਕਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਹੜਬੜਾ ਕੇ ਉੱਠਿਆ! ਉਹ ਪਸੀਨੇ-ਨਾਲ ਭਿੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਿਲ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੀ ਸੀ! ਉਹ ਜਿਉਂਦੀ-ਜਾਗਦੀ, ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਨਿਗਾਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਭ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬੁਰਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ! ਰਣਵੀਰ ਨੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋਕੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ। "ਮਾਂ... ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਖੇਵਾਂਗਾ!" ਉਹ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤੇ ਮਾਂ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਸੀ " ਕੀ ਹੋਇਆ, ਪੁੱਤ ਸਭ ਠੀਕ ਤਾਂ ਹੈ ? "

ਉਸਨੂੰ ਅੱਜ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੀ "ਮੁਸਕਾਨ" ਉੱਤੇ ਦੌਲਤ ਲੁਟਾਉਣੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ "ਮੁਸਕਾਨ" ਤੇ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਵਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ!"

ਹੁਸਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ. ਐਡ. (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰ - 14

ਜੀਵਨ – ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਧਿਆਪਕ

ਅਮਨ ਅਤੇ ਰਵੀ ਇੱਕੋ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇੱਕੋ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਅਮਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਰਹਿੰਦਾ, ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਟਾਪ ਕਰਦਾ, ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੰਨਦੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਵੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਾਹਰਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਅਮਨ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਰਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ, ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਲੈਕੇ, ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਕ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਨ ਨੇ ਉੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ

ਰਹਿੰਦਾ। ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ "ਵਧੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ"। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਵੀ ਨੇ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਮਗਰੋਂ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ-ਜੁਲਣਾ। ਨਵੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਤੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਅਸਲ ਤਜਰਬਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਅਮਨ ਹਾਲੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਰਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ, ਅਮਨ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਕਾ-ਬੱਕਾ ਰਹਿ ਗਿਆ—ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਰਵੀ ਦੀ ਸੀ! ਇਹ ਵੇਖਕੇ ਅਮਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਸਿਰਫ਼ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ—ਅੱਜ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆਈ। ਜਦ ਅਮਨ ਨੇ ਰਵੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੂੰ ਤਾਂ ਘੱਟ ਵੱਧ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ, ਇਹਨਾ ਵੱਡਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਿਆ?", ਰਵੀ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਏ, ਪਰ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ!"

ਹੁਸਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ. ਐਡ. (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰ - 14

ਸਮੇਂ ਦੀ ਚਾਲ

ਸਮਾਂ ਇੰਝ ਹੀ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ ,
ਨਾ ਕੁੱਝ ਕਹੇਗਾ ਨਾ ਕੁੱਝ ਸੁਣੇਗਾ ,
ਸਮਾਂ ਇੰਝ ਹੀ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।
ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕੋਈ,
ਬਿਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਜ ਨਾ ਕੋਈ ,
ਜੇ ਕਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ,
ਬਰਕਤ ਚੱਲੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲੇ ਨਾਲ।
ਜਦ ਸਮੇਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੱਕਾ ਘੁਮਾਉਣਾ ਏ,
ਫਿਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਨਵਾਂ ਖੇਲ ਰਚਾਉਣਾ ਏ,
ਚੱਕਰਵਿਊ ਵਖਤ ਦਾ ਚੱਲਦਾ ਜਾਣਾ,
ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੇ ਬੁਣਨਾ ਨਵਾਂ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ,
ਵੇਲਾ ਜਦ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਆਉਣਾ ,
ਨਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖਲੋਣਾ,
ਫੇਰ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੈਣਾ ਰੋਣਾ,
ਸਾਂਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਸੰਭਾਲ ਲਓ,
ਦੇਖਿਆ ਨੀ ਜਾਣਾ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ, ਫੇਰ ਜੇ ਹੋਣਾ।
ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਆਖ ਦਿੱਤੀ,
ਮੇਰੇ ਵੱਡਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਹੀ ਦਿੱਤੀ,
ਕਿ ਕਰੇ ਜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ,
ਸਫਲਤਾ ਓਹਨੂੰ ਲਉ ਆਪੇ ਭਾਲ।
ਕਰਦਾ ਬੇਕਦਰੀ ਜੇ ਰਹੇਗਾ ,

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਦੌੜ ਪਿੱਛੇ ਉਹ ਰਹੇਗਾ,
ਕਿਉਂਕਿ॥ ਕਿਉਂਕਿ॥
ਸਮਾਂ ਇੰਝ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ,
ਨਾ ਕੁੱਝ ਕਰੇਗਾ, ਨਾ ਕੁੱਝ ਸੁਣੇਗਾ,
ਸਮਾਂ ਇੰਝ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ

ਬੀ.ਐੱਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰ :- 07

ਕਿਸਮਤ

ਸਾਂਵਲਿਆ ਸੱਜਣਾ !

ਜਦ ਕੁਆਰੀ ਸਾਂ

ਤਾਂ ਸੁਹਾਗਣ ਸਾਂ ਤੇਰੇ ਸੰਗ

ਤੇ ਹੁਣ ਸੁਹਾਗਣ ਹੋ ਕੇ ਵੀ

ਰੜੇਪਾ ਜੇਹਾ ਕੱਟਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹਾਂ

ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ

"ਸਭ ਕਿਸਮਤਾਂ ਦੇ ਸੈਦੇ"!

ਤੇਰੇ "ਅਤਲੇ - ਬੋਲਾ" ਨੂੰ

ਰੋਜ਼ ਦੁਹਰਾ ਕੇ ਮੈਂ

ਸਬਰ ਜਿਹਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ!

ਮਨਜੋਤ ਕੌਰ

ਬੀ.ਐੱਡ. (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ :- 59

ਧੀ

ਅਰਜ ਸੁਣੇ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਓ, ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਆਂ ਤੇਲ ਕੇ,
ਜਿੰਦਗੀ ਆਪਣੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਦੱਸਣ ਲੱਗੀ ਆਂ ਬੋਲ ਕੇ |
ਕਰਜ ਕਦੀ ਨਾ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਵਾਇਆ,
ਜੱਗ ਵਿਖਾਇਆ, ਪੜ੍ਹਨੇ ਪਾਇਆ, ਹਰ ਇੱਕ ਸ਼ੌਂਕ ਪੁਰਾਇਆ।
ਮਿਹਣਾ ਆਉਣ ਨਹੀਓਂ ਦੇਣਾ, ਤੇਨੂੰ ਕਦੇ ਜੱਗ ਦਾ,
ਸਦਾ ਰੱਖੂਗੀ ਖਿਆਲ, ਬਾਬਲਾ! ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਪੱਗ ਦਾ |
ਕੁਦਰਤ ਸਿਰਜੀ ਨਾਨਕ ਨੇ, ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਪੁੱਤ ਤੇ ਰੁੱਖ,
ਹਰ ਕੇਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੂੰ ਮੈਂ ਮਾਏਂ ਨੀ, ਤੇਰੀ ਕਰਾਂ ਸੁਲੱਖਣੀ ਕੁੱਖ।
ਸੱਚ ਆਖਾਂ ਜੇ, ਬਾਬਲਾ! ਹੁਣ ਇੱਕੋ ਸੁਪਨਾ ਮੇਰਾ,
ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ, ਨਾਂ ਰੁਸ਼ਨਾਵਾਂ ਤੇਰਾ।
ਇਹ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਾਉਣੀ,
ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ, ਵੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਲਾਜ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣੀ।
ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਕਰਾਉਣੀ, ਹੀ ਇੱਕ ਧੀ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਏਂ,
ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ, 'ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਭੁੱਲਰ' ਦਾ, ਤਾਂ ਬੱਸ ਇਹੋ ਕਹਿਣਾ ਏਂ।
“ਜੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸੇਧ ਨਾ ਦੇ ਸਕਣ, ਉਹ ਨੀਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ,
ਤੇ ਜੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪੱਗ ਰੋਲਦੀਆਂ, ਉਹ ਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਬੀ. ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ :- 1

ਮਾਂ ਤੋਂ ਧੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਤੂੰ ਵੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਮਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਏ,
ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਪਰਾਉਣਾ ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਸਭ ਕੀਤਾ ਏ।
ਨੈ ਮਹੀਨੇ ਪੇਟ ਚ ਰਖ ਦਰਦ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਏ,
ਜੰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਹਸ ਕੀਤਾ ਏ।
ਵੱਧਦੇ ਵੱਧਦੇ ਓਸਦੇ ਦੁਖਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਏ,
ਉਹਨੂੰ ਖੁਦ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਝੱਲ ਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਏ।
ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ ਏ,
ਆਪਣੇ ਅਧੂਰੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬਰ ਜੋ ਕੀਤਾ ਏ।
ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਕੇ, ਬਦਲੇ 'ਚ ਕੁੱਝ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਜੋ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਏ,
ਇਹਨਾ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਹਸ ਕੀਤਾ ਏ।
ਇਹ ਸਾਹਸ ਵੀ ਮੈਂ ਮਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਏ,
ਮਾਂ ਤੇਰੇ ਗੁਣਾਂ ਚੋਂ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਗੁਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਏ।

ਮਨੀਸ਼ ਕੌਰ

ਐਮ. ਐਡ. 2023-2025

ਵਿਵਹਾਰ

ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਬੜੇ ਹੀ ਜ਼ੋਰਾਂ ਸ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ, ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਮੰਮੀ ਜੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਠ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕੱਪੜੇ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ।

ਬਹੁਤ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਲੈਣਾ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸਸਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੰਮੀ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਕੱਪੜੇ ਲਏ ਤੇ ਖੁਦ ਬੈਠ ਗਈ ਤੇ ਮੰਮੀ ਹੋਰੀ ਅਜੇ ਹੋਰ ਕੱਪੜੇ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਬੈਠੀ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਾ ਲੈਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਵੱਲ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਸੁਣੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਦੇਖਦੇ-ਦੇਖਦੇ ਉਸ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਆਈ। ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਸਾਦੇ ਜਿਹੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪਾਟੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਆਈਆਂ ਉਹ ਬੜੇ ਹੀ ਚਾਅ ਨਾਲ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਜਿਹੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣ ਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਅੰਤ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਅਣਸੁਣੀ ਜਿਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਔਰਤ ਨੇ ਫਿਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ। ਆਖਿਰਕਾਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿਣ ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਦਿਖਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਆਈਆਂ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵਿਆਹ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਆਹ ਦਾ ਹੀ ਕੱਪੜਾ ਲੈਣ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿਣ ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ

ਕੱਪੜਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੱਪੜਾ ਕੁਝ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਦੇ ਸੂਟ ਦਿਖਾਏ। ਜਿਹਨਾ ਦੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਪੁੱਛ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜਿਹੜੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਆਏ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਅੱਗੇ ਹੋ ਹੋ ਕੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੇ ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਪਾਣੀ ਮੰਗਣ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਬਾਹਰ ਪਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਦੀ ਟੂਟੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਸਭ ਕਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ ਕੁਝ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਉਸ ਆਂਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਵੱਲ ਲੈ ਆਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਹੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸੀ।

ਆਂਟੀ ਜਿਵੇਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਸੋਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੱਪੜੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਬਸ ਖੜੇ ਰਹੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਵੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖੀ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਕੁਝ ਪਸੰਦ ਜਾਂ ਨਾ ਪਸੰਦ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕੱਪੜੇ ਲਏ ਉਥੋਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰ ਭਰਿਆ ਦੁੱਖ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਮੇਂ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਘਰੇ ਆ ਕੇ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਮੇਰੇ ਮੰਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਅਮੀਰੀ ਗਰੀਬੀ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੀ ਇਹ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਕੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨਾਮ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ?

ਕੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖ ਕੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਕੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ?

ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਕੀ ਕਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਂਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਹਾਰ ਖੁਦ ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੂਜੇ ਤੇ ਵੀ ਡੂੰਘੀ ਛਾਪ ਛੱਡਦਾ ਹੈ।

ਮਨੀਸ਼ ਕੌਰ

ਐਮ. ਐਡ. 2023-2025

ਦਰਿੰਦਗੀ

ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਲੀਕਾਂ ਰੱਬਾ, ਜ਼ਰਾ ਦੱਸ ਦੇ ਕਿੰਝ ਤੂੰ ਵਾਹੁੰਦਾ ਏ।
ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਧੀ ਦੀ, ਵੇਖ ਅੱਖੀਓਂ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਏ।

ਦੇ ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਜੇ ਆਖਾਂ,

ਕੋਈ ਜੰਮਦੀਆਂ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਂਦਾ ਏ, ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਤਰ ਦਾਜ ਜਲਾਉਂਦਾ ਏ।
ਅੱਜ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਲੰਘ ਗਿਆ ਸਿਰ ਤੋਂ, ਦਿਲ ਸਭਾਂ ਦਾ ਜੇ ਰਵਾਉਂਦਾ ਏ।
ਪੁੱਜ ਗਈਆਂ ਭਾਵੇਂ ਧੀਆਂ ਚੰਨ ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਮੂੰਹ ਸਰਾਉਂਦਾ ਏ।

ਅੱਖਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਗੇ ਅੱਜ, "ਧੂਰੀ" ਸ਼ਰਮੇ ਸਾਰ ਹੋਈ।

ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ।

26 ਮਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰਿੰਦੇ, ਇੱਕ ਧੀ ਵਰਗਲਾਈ ਸੀ।

ਲੈ ਕੇ ਜਾਨ ਮਾਸੂਮ ਦੀ, ਉਹਨੇ ਆਵਦੀ ਹਵਸ ਮਿਟਾਈ ਸੀ।

ਏਸ ਜੁਰਮ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਚੂਰੇ ਚੂਰ ਕੀਤਾ,

ਅੱਜ ਫਿਰ "ਭੁੱਲਰ" ਨੂੰ ਕਲਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ।

ਰਹਿ ਗਿਆ ਸਭ ਕੁਝ ਧਰਿਆ, ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਗੁੱਤਾਂ ਗੁੰਦੀਆਂ।

ਬਖਸ਼ ਦਿਓ ਓਏ ਲੋਕੇ, ਧੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਹਾਏ! ਓਏ ਧੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਬੀ. ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ :- 1

ਮਮਤਾ

ਮਮਤਾ ਮਮਤਾ ਸੁਣਦੀ ਸੀ,
ਹੁਣ ਖੁਦ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਹੰਡਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਜਦ ਵੀ ਦਿਲ ਜਿਹਾ ਭਰਦਾ ਏ,
ਉਹਨੂੰ ਘੁੱਟ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਦਿਲ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਅੱਖ ਦਾ ਤਾਰਾ,
ਕਹਿ ਕੇ ਪਿਆਰ ਜਤਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ,
ਪੁੱਤ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਚਾਹਵਾਂ ਮੈਂ।
ਡਿੱਗ ਕੇ ਜਦ ਉਹ ਰੋਣ ਜੇ ਲੱਗਦਾ,
ਹੱਥ ਫੜ ਫੇਰ ਉਠਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਉਹਨੂੰ ਪਾਠ ਪੜਾ ਕੇ,
ਗੁਰਬਾਣੀ ਲੜ ਲਾਵਾਂ ਮੈਂ।
ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ,
ਪੁੱਤ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਚਾਹਵਾਂ ਮੈਂ।
ਤਾਜ ਸਜੇ 'ਗੁਨਤਾਜ' ਤੇਰੇ ਸਿਰ,
ਕਰ ਅਰਦਾਸਾਂ ਆਵਾਂ ਮੈਂ।
ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ,
ਪੁੱਤ ਮੇਰੇ ਨੂੰ ਚਾਹਵਾਂ ਮੈਂ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਬੀ. ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ :- 1

ਸਰਮਾਇਆ

ਮੈਂ ਔਰਤ ਦੀ ਕੀ ਸਿਫਤ ਕਰਾਂ,
ਔਰਤ ਹਰ ਘਰ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ ।
ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਜਮਾਨੇ ਨੇ,
ਔਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਰਵਾਇਆ ਹੈ।
ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨੀ ਉੱਡਣਾ ,
ਪਰ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਉਸਦੇ ਖੰਭਾਂ ਨੂੰ ਕਤਰਾਇਆ ਹੈ।
ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਾ ਕੇ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਾਇਆ ਹੈ,
ਉਸਨੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾਇਆ ਹੈ।
ਜਿਸ ਘਰ ਨੂੰ ਖੂਨ- ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਹੈ,
ਉਹ ਵੀ ਉਹਦਾ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ, ਪਰਾਇਆ ਹੈ।
ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਉਸਦੇ ਘਰ ਲੜਕੀ ਹੋਵੇ ,
ਪਰ ਔਰਤ ਨੇ ਹੀ ਧੀ, ਨੂੰਹ ਤੇ ਮਾਂ ਬਣ ਕੇ ਘਰ ਵਸਾਇਆ ਹੈ।
ਔਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ,
ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਜ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾੜੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ।
ਮਾਪੇ ਕਹਿਣ ਬੇਗਾਨੀ ,ਸਹੁਰੇ ਵੀ ਦਸਦੇ ਧਨ ਪਰਾਇਆ ਹੈ ।
ਮੈਂ ਔਰਤ ਦੀ ਕੀ ਸਿਫਤ ਕਰਾਂ ਇਹ ਤਾਂ ਹਰ ਘਰ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ।

ਰਤਨਜੋਤ ਕੌਰ

ਬੀ. ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ -60

ਤੈਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਾਂ ਜਾਂ ਨਜ਼ਮ ਲਿਖਾਂ, ਇਹ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਨ ਲਿਖਾਂ?

ਹਵਾ ਵਾਂਗ ਤੂੰ ਅਣਡਿੱਠੀ ਰਹਿੰਦੀ,
ਬਦਲ ਵਾਂਗ ਤੂੰ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ।
ਕਦੇ ਚੰਨ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣ ਲੱਗੋਂ,
ਕਦੇ ਹਨੇਰੀ ਵਾਂਗ ਝਕੜ ਮਾਰੋਂ।
ਮੇਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਅਕਸ ਹੈ,
ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਰੰਗ ਹੈ।
ਹਰ ਇਕ ਲਫਜ਼ 'ਚ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਲਿਖਾਂ,
ਤੈਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਾਂ ਜਾਂ ਨਜ਼ਮ ਲਿਖਾਂ?

ਕੋਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਰੋਲ ਨੰਬਰ -9

SIKHYA SAGAR

English SECTION

Editor
Dr. Harpal Kaur Aujla
Associate Professor

Student Editor
Gurpreet Kaur

Editorial Note

**"Words weave dreams, ink spills art,
Through every page, we play our part."**

With immense pride and excitement, I present to you this edition of our E-Magazine, a vibrant canvas where creativity meets intellect. This magazine is not just a compilation of words and visuals—it is a reflection of our students' imagination, talent, and passion.

The grand unveiling of this edition marks a celebration of youthful voices, their thoughts and their artistry. Within these pages, you will find an inspiring blend of insightful compositions—each carrying the essence of curiosity, innovation, and expression. Students have poured their hearts into these contributions and their dedication shines brilliantly through every piece.

A heartfelt appreciation goes to each student whose work has added depth and meaning to this edition. Their creativity and perseverance are truly commendable, making this magazine a testament to their hard work and artistic excellence.

As I conclude, I extend my sincere gratitude to Dr. Harpal Kaur and Dr. Ruby Garg, our esteemed staff editors, for their invaluable guidance and for entrusting me with this incredible opportunity. Serving as the student editor has been an enriching experience—one that I will always cherish. Their unwavering support has been instrumental in shaping this edition and I am truly grateful for their encouragement.

Thank you! & Happy reading!

Gurpreet Kaur
B. Ed. 2nd Year
Roll No.:- 1

My English Teacher

My teacher is best,
She never takes rest.
She works very hard day & night,
She always gives us the positivity & happiness.
To give her best,
She teaches us with full efforts & interest.
"How to live a happily life! " gives a fruitful lesson,
English is tough for many students,
But she teaches with lots of fun,
Due to " Simple living, high thinking" personality,
She has respected place in our hearts.
Although any problem, she tackles everything wisely.
I like my teacher and feels very proud.
I also want to become a teacher,
Same as my English teacher.

Pooja Garg

Roll No. 10

B. Ed. 2nd year

The World in Words

He had always believed that to truly see the world, one had to travel to visit new places, walk on unknown roads, and witness nature's beauty with his own eyes. But life kept him in one place. While others shared stories of their vacations, he remained silent, his world limited to the same streets, the same skies.

One afternoon, as he was sitting with his classmates, they began sharing their travel experiences. One spoke of the golden sands of Jaisalmer, where the sun painted the dunes in endless shades of orange. Another described the misty hills of Munnar, where tea gardens stretched like a green ocean. Someone else recalled the Ghats of Varanasi, where the Ganga reflected the flickering flames of evening aartis.

As they spoke, he closed his eyes and listened. He could feel the chill of Himachal's snowy peaks, hear the rustling of Rajasthan's deserts and see the endless valleys of Kashmir through their words. Though he had never been there, he felt as if he had touched every corner of India, not with his feet, but through their stories.

That day, he realized one doesn't always need to travel to witness the beauty of the world. Sometimes, the right words and the right memories can take you farther than the longest journeys ever could.

Inspired by real emotions:

Husanpreet Singh

Roll No. 14

B.Ed. 2nd year

The Guiding Alphabet

The 26 letters of the English alphabet are so intelligently arranged.... They show you the way of life ...

"A"lways "B"e "C"ool. "D"on't have "E"go with "F"riends n Family. "G"iveup
"H"urting "I"ndividuals. "J"ust "K"eep "L"oving "M"ankind. "N"ever "O"mit
"P"rayers. "Q"uietly "R"emember God. "S"peak "T"ruth. "U"se "V"alid
"W"ords. "X"press "Y"our "Z"eal.

Ranjot Kaur
Roll No. 57
B.Ed. 2nd year

Life Is a Race

Life is a race.

If you want to win the race,

Wait for right time.

In the race of life, we don't run as we run in hundred meters race.

There is necessary to understand the actual concept of life.

We must accept the reality of life.

Life demands hard work, sincerity, devotion toward work, sacrifice and more than them.

Priyanka
Roll No. 16
B.Ed. 2nd year

The Four Basic Skills in Language Learning

Language learning involves mastering a range of skills that are essential for effective communication. These skills are traditionally divided into four key areas: listening, speaking, reading, and writing.

Listening is the foundational skill in language learning. Good listening skills help learners understand spoken language, pick up on nuances like tone and intonation, and acquire vocabulary and grammar in context.

Speaking is the productive skill that allows learners to communicate orally.

Reading is another vital skill, especially for gaining knowledge and improving vocabulary. Through reading, learners are exposed to various writing styles, structures, and contexts.

Writing is the final skill that allows learners to produce coherent, structured communication. Whether it's composing emails, writing essays, or creating content for social media, writing helps solidify a learner's understanding of grammar, punctuation, and sentence structure.

These skills are essential components for language learning. Each skill plays a unique role and contributes to overall language proficiency. Effective language learning involves practicing all four skills simultaneously, as they reinforce each other and enable learners to become well-rounded communicators.

Riya

Roll No. 93

B.Ed. 2nd year

Where My HEART Belongs

A shelter of Love, a place so bright,
Where laughter sounds, day and night.
The fragrance of meals, so sweet,
My mamma's hug, the warmest treat.

Childhood fantasies in every wall,
Moments framed in the quiet hall.
My dad's smile, my sister's tease,
A gentle breeze and life at ease.

But, time moves on and so must we,
To new homes, persons and new destiny.
Still in our hearts, one thing is clear,
Our mother's home, stays ever near.

Gurpreet Kaur

Roll no. 1

B.Ed. 2nd year

Trust yourself

Luck is not in your hands
But decision is in your hand,
Your decision can make luck,
But Luck never make your decision.
So always Trust Yourself...

Preeti Goyal

Roll No. 64
B.Ed. 2nd year

YOUR BEST 🖐️ 📱.....

If you always try your best,
Then you'll never have to wonder.
About what you could have done,
If you'd summoned all your thunder.
And if your best,
Was not as good.
As you hoped it would be,
You still could say.
"I gave today
All that I had in me"

Harpal Kaur

Roll No. 96
B.Ed. 2nd year

The Power Of Positivity

If you fail, never give up. Because
F.A.I.L means "First Attempt In Learning"
End is not the end, in fact
E.N.D means "Effort Never Dies"
If you get No as an answer,
Remember N.O means "Next Opportunity"
So let's Be Positive.

Manjit Kaur

Roll No. 58

B.Ed. 2nd year

Being A Women Is Not Easy

Being a woman is not easy as it seems. A mother bears strong pain while giving birth to a baby. If a boy is born, there is an atmosphere of celebration in the house, but on the contrary, if a girl is born, there is a lot of mourning in the house. That newly born daughter does not know how many more struggles she has to face in her upcoming life. To ease this stressful life, a mother is the only support of her daughter. Breaking away from the stereotypes at home, a mother enrolls her in a very good school. A mother wants to give her daughter all the rights in the house that her son is enjoying. This phase is not very easy even for a mother. A daughter weaves many dreams in her mother's lap and warmth. That

warmth of her mother always keeps her far away from the evils of society. But as time passes, the mother wishes for the better future of her daughter. The mother gets teary-eyed at the thought of sending her daughter -a piece of her heart to an anonymous house after marriage.

However, the real -struggled life begins here, when a daughter goes to her in-laws' house. A daughter turned into a daughter-in-law makes many efforts to keep her in-laws family happy. She follows the teachings taught by her mother very well. But the cruel in- laws never accept the goodness of a newly daughter. In fact, they show their cruelty and violent behavior to her.

These things are never acceptable by a mother. Hence, again the struggle of a mother begins to rescue her daughter from the exploitation of the society.

Navneet Kaur

Roll No. 93

B.Ed. 2nd year

The Death of Literature in the Digital Age

In today's fast-paced world, literature is slowly fading into the background. Once a source of knowledge, imagination, and deep reflection, books are now collecting dust while people scroll endlessly on their smartphones.

The charm of holding a book, turning its pages, and getting lost in its world is being replaced by the quick, flashy content of

social media. Instead of classic novels, people now prefer short videos, memes and trending posts. Attention spans have shrunk, and patience for long, thought-provoking reading is disappearing.

Social media gives instant gratification, but books provide wisdom that lasts lifetime. The question is, are we truly advancing, or are we losing something valuable? If this trend continues, future generations may never experience the magic of literature. It's time to strike a balance before we lose the essence of storytelling forever.

Husanpreet Singh

Roll No. 14

B.Ed. 2nd year

Success

Don't let your circumstances hold you back.

The first step towards success is taken when you refuse to be a captive of the environment in which you first find yourself.

Kirti

Roll No. 99

B.Ed. 2nd year

Flipped Learning

Flipped learning is a new revolutionary approach in teaching learning process. Technology and online platforms are continuously and constantly improving the educational world. Moreover, unusual situation of COVID-19 had compelled educators to adopt new techniques for engaging students. Collado-Valero et al. (2021) identified a significant increase in the use of different online digital resources under the Flipped Classroom approach in a Spanish higher education context. They highlighted that video and audio resources provided a greater number of opportunities for students to share their learning experiences through a virtual space. Other research studies also confirm the distinctive rise of flipped learning, whereby students access information and have more opportunities to interact with each other, due to the wide range of possibilities for sharing opinions and ideas offered by these virtual scenarios.

According to Kari M. Arfstrom, cofounder of the Flipped Learning Network, flipped learning is all about creating opportunities for active engagement among students. Flipped learning is a methodology that helps teachers to engage students for active learning during class time by assigning students lecture materials and presentations to be viewed at home or outside of class. Students in the flipped classroom view online lectures as pre-class homework, then spend in-class time engaged in active learning experiences such as discussions, peer teaching, presentations, projects, problem solving, computations and group activities. In a flipped classroom, teachers serve more as facilitators, rather than traditional instructors lecturing to students.

A flipped classroom is composed of various components, such as video collections, digital slideshows, student discussion and teacher/student online communication. With a flipped classroom, students watch online lectures, collaborate in online discussions, or carry out research at home, while actively engaging concepts in the classroom, with a mentor's guidance. Teachers explain a concept to students either on video or through presentation software with voiceover. Students can watch the content before class and prepare for the day's activities. Because the students are already familiar with the material when class begins, they can spend their time collaborating with their teacher and other students to solidify their understanding, either individually or in small groups.

According to constructivist theory, active learning enables students to create their own knowledge by building upon pre-existing cognitive frameworks, resulting in a deeper level of learning than occurs in more passive learning settings. This lightens the cognitive load during class, so that students can form new and deeper connections and develop more complex ideas.

In traditional classroom instruction, the teacher is typically the leader of a lesson and takes a central role in class discussions, controlling the conversation's flow. The teacher responds to questions while students refer directly to the teacher for guidance and feedback. On the other hand, the flipped classroom intentionally shifts instruction to a learner-centered model, in which students are often initially introduced to new topics outside of school, freeing up classroom time for the exploration of topics in greater depth, creating meaningful learning opportunities. With a flipped classroom, 'content delivery' may take a variety of forms, often featuring video lessons prepared by the

teacher or third parties, although online collaborative discussions, digital research and text readings may alternatively be used.

Flipped Learning allows for a variety of learning modes. Educators often create flexible spaces in which students choose when and where they learn. Teachers show flexibility towards students and allow them to practice and complete their work at their own pace. It provides students with an environment where they can learn and reflect according to their own needs and comfort. Teachers observe and monitor students while providing them with content and showing them different ways to master it.

In the traditional teacher-centered model, the teacher plays active role and he/she is the primary source of information. But on the other hand, Flipped Learning model deliberately allows students to be more active. It is a learner-centered approach, where in-class time is dedicated to exploring topics in greater depth and creating rich learning opportunities. As a result, students are actively involved in knowledge construction as they participate in and evaluate their learning in a manner that is personally meaningful.

In Flipped Learning model, educators continually think about how they can use the Flipped Learning model to help students develop conceptual understanding, as well as procedural fluency. Educators create relevant and accessible content for every student. It is a student-centric approach where maximum opportunities are provided to students for active

learning and intellectual discussions. They determine what they need to teach and what materials students should explore on their own. Educators use Intentional Content to maximize classroom time in order to adopt methods of student-centered, active learning strategies,

depending on grade level and subject matter.

The role of a Professional Educator is even more important and often more demanding, in a Flipped Classroom than in a traditional one. During class time, educators continually observe their students, providing them with feedback relevant in the moment and assessing their work. Professional educators connect with each other to improve their instruction, accept constructive criticism, and tolerate controlled chaos in their classrooms. While Professional Educators take on less visibly prominent roles in a flipped classroom, they remain the essential ingredient that enables Flipped Learning to occur. Professional educators make sure that constant expert feedback and real-time availability is being provided to students.

So, let's make teaching learning process effective and interesting by making our classrooms flipped classrooms. Take steps to embrace the benefits of flipped classroom learning. And always remember, education is a lifelong journey, and embracing innovative approaches like the flipped classroom model can unlock a world of possibilities.

Dr. Harpal Kaur Aujla
Associate Professor

Mother

M - is for 'Million' of things she gave me.

O - is for 'Only Love' she offered me.

T - is for held 'Tears' she shed to save me.

H - is for her 'Heart' very lovely and polite.

E - is for 'Eyes' full of love.

R - is for 'Reverence' intend to her.

Manpreet Kaur

Roll No. 40

B.Ed. 2nd year

LOVE YOURSELF

“You are the sum total of everything you’ve ever seen, heard, eaten, smelled, been told, forgot – it’s all there. Everything influences each of us. Because of this I try to make sure that my experiences are positive.”

Rajveer Kaur

Roll No. 23

B.Ed. 2nd year

From Paper to Pixels – The Changing Landscape of Writing

A Tale of Two Eras

"A hundred years ago, a writer sat by candlelight, dipping a quill into an inkpot, carefully crafting each word. Letters traveled miles to reach their readers and books took years to be published. Writing was a slow, intimate process." Today, words appear with the tap of a finger. A novel can be drafted in days, edited by AI and published with a single click. A tweet can reach millions in seconds. But, in this rush for speed and efficiency, Has writing truly evolved or have we lost something in the transition from paper to pixels?"

With the rise of social media, artificial intelligence and instant publishing, writing is no longer just an art—it's a rapidly changing technology.

The Digital Transformation: Convenience or Creativity Killer?

The digital revolution has brought unparalleled convenience. Blogs, online journals, and e-books have made writing more accessible than ever. Platforms like Google Docs and self-publishing websites allow anyone to become an author. AI-powered tools even help refine our grammar, suggest better phrases and automate content creation. But, does this ease come at a cost?

The beauty of handwritten letters has been replaced by quick texts and emails. With platforms like Twitter, Instagram captions, and TikTok storytelling, writing has adapted to shorter attention spans. The way we consume content has shifted—from novels and essays to bite-sized posts and tweets.

The Future of Writing: Finding the Balance

While digital tools offer convenience, still the essence of writing remains the same—to express, inform, and inspire. Whether on paper or pixels, the power of words lies in the ideas they convey. As we step into the future, writing is no longer limited to paper or screens—it's becoming interactive. Audiobooks, voice-to-text, AI-generated poetry, and even virtual reality storytelling are redefining how we create and consume words.

"Technology will continue to shape how we write, but it is up to us to preserve the depth and creativity of storytelling. The real challenge is not choosing between paper and pixels, but ensuring that the words we write—no matter the medium—continue to have meaning, purpose, and impact."

Gurpreet Kaur

Roll No. 1

B.Ed. 2nd year

Nature of the Earth

The morning sun in golden hue,
Kisses leaves with drops of dew.
A gentle breeze, so light, so free,
Dances soft with every tree.

Mountains stand so tall, so wise,
Watching over endless skies.
Rivers hum their endless song,
Flowing, laughing all day long.

Flowers bloom in colors bright,
Drinking in the morning light.
Butterflies in graceful flight,
Paint the air with sheer delight.

Oh, nature sings in voice so sweet,
A melody both wild and neat.
If you pause and close your eyes,
You'll hear its song beneath the skies.

Harinder Kaur

Roll No. 72

B.Ed. 2nd year

Certain Sorrows Never Fade Away

Some sorrows fade like tides at dawn,
Soft whispers lost, then gently gone.
Yet some remain, like scars on skin,
A quiet ache that dwells within.

A voice once heard, now lost in time,
A hand once held, no longer mine.
The empty chair, the silent room,
A heart still wrapped in faded gloom.

The seasons change, the years move on,
Yet grief still sings its lonesome song.
No clock can turn, no words erase,
The love we lost, the empty space.

But sorrow, too, is proof we care,
A love so deep, still lingers there.
And though the pain may always stay,
It shapes our soul in its own way.

Anju

Roll No. 42

B.Ed. 2nd year

IMPACTS OF SOCIAL MEDIA ON SOCIETY

Social media profoundly impacts society, offering connections but also fostering challenges like mental health issues, misinformation, and privacy concerns, requiring a nuanced approach to understanding and mitigating its effects.

The Double-Edged Sword: Social Media's Influence

Social media has irrevocably transformed the way we communicate, connect, and consume information, shaping our society in both positive and negative ways. It's a powerful tool that facilitates global connections, activism, and the rapid spread of information, but also raises concerns about mental health, privacy, and the spread of misinformation.

Positive Impacts:

- **Enhanced Connectivity:**

Social media allows people to connect with friends, family, and like-minded individuals across geographical boundaries, building and maintaining relationships.

- **Increased Accessibility to Information:**

It provides access to a vast array of news, opinions, and perspectives, promoting civic engagement and awareness of global issues.

- **Platform for Social Movements:**

- Social media has become a crucial tool for organizing and mobilizing social movements, as evidenced by campaigns for social justice and political change.

- **Economic Opportunities:**

Platforms like Instagram and TikTok have become avenues for individuals and small businesses to generate income and connect with customers globally.

Negative Impacts

- **Mental Health Challenges:**

Exposure to curated online images and constant comparison with others can contribute to anxiety, depression, low self-esteem, and body image issues.

- **Misinformation and Fake News:**

The rapid spread of unverified information on social media platforms poses a significant threat to public trust and informed decision-making.

- **Privacy Concerns:**

The vast amount of personal data collected and shared on social media platforms raises concerns about data security and potential misuse, particularly with regard to privacy and surveillance.

- **Cyberbullying and Harassment:**

The anonymity offered by online platforms can embolden individuals to engage in cyberbullying and online harassment, which can have serious emotional and psychological consequences.

- **Social Isolation and Addiction:**

Excessive social media use can lead to social isolation and addiction, hindering real-world social interactions and productivity.

- **Political Polarization:**

Social media algorithms can create "echo chambers," reinforcing existing beliefs and contributing to political polarization and division.

- **Navigating the Complex Landscape:**

Understanding the multifaceted impacts of social media requires a critical and informed approach. It is essential for individuals to be

mindful of the risks, to prioritize their mental health, and to engage in responsible online behavior.

We should:

- **Promote Media Literacy:**

Educate individuals, especially young people, about responsible social media use and media literacy, empowering them to critically evaluate online content and discern misinformation.

- **Strengthen Platform Accountability:**

Hold social media platforms accountable for the content shared on their platforms and for the algorithms that shape user experiences, focusing on the promotion of responsible AI use.

- **Protect Privacy and Data Security:**

Advocate for stronger privacy protections and data security measures, ensuring that users' personal information is protected and not misused.

- **Support Mental Health Initiatives:**

Invest in mental health resources and support networks for individuals struggling with social media addiction and related mental health issues.

- **Foster Real-World Connections:**

Encourage individuals to prioritize real-world interactions and to maintain a healthy balance between online and offline activities.

Hence, Social media is a powerful and pervasive force ...

Jashanpreet Kaur

Roll No. 46

B.Ed. 2nd year

Road of Life

Life is often likened to a road, a winding path filled with twists, turns and unexpected detours. Each of us embarks on this journey with our own unique experiences, challenges and triumphs. The road of life is not merely a means of transportation; it is a profound metaphor for our personal growth and the lessons we learn along the way.

As we travel down this road, we encounter various landscapes that reflect our emotional and spiritual states. There are smooth stretches where everything seems to flow effortlessly and we feel a sense of joy and fulfillment. These moments are often filled with laughter, love and connection, reminding us of the beauty that life has to offer.

However, the road is not always smooth. There are steep hills that test our strength and resilience and deep valleys that can leave us feeling lost and alone. These challenging moments are crucial to our development. They teach us perseverance, patience and the importance of seeking support from others. It is during these times that we often discover our true selves, learning to navigate through adversity and emerge stronger.

Along the way, we meet fellow travelers—friends, family, mentors, and even strangers—who enrich our journey. Each person we encounter leaves an imprint on our lives, offering wisdom, companionship or a different perspective. These connections remind us that we are not alone on this road; we are part of a larger tapestry of human experience.

As we continue our journey, we also face choices that shape our path. Some decisions may lead us down scenic routes filled with opportunities while others may take us through rough terrain. It is essential to embrace these choices, understanding that each one contributes to our story. The road of life is not about reaching a specific destination; it is about the experiences we gather and the growth we achieve along the way.

In moments of reflection, we may find ourselves looking back at the road we have traveled. We can see how far we have come, the lessons we have learned and the person we have become. This reflection is vital as it allows us to appreciate our journey and recognize the strength we possess to face whatever lies ahead.

Ultimately, the road of life is a continuous journey of exploration and self-discovery. It invites us to embrace change, seek new experiences and remain open to the possibilities that each day brings. As we navigate this road, let us remember to cherish the moments of joy, learn from the challenges and celebrate the connections we make along the way. After all, it is not just the destination that matters but the journey itself that shapes who we are.

Harinder Kaur

Roll No. 72

B.Ed. 2nd year

Relation Between Holi and Sikhism

Holi the festival of colors, is widely celebrated in India and holds a deep significance in Hindu tradition. However, its connection with Sikhism is equally important. The Sikh religion has its own historical and cultural perspective on Holi, which has been shaped by the teachings of the Gurus and historical events.

In Sikh history, Holi is observed differently. Instead of the traditional color-playing Holi, Guru Gobind Singh Ji established 'Holla Mohalla', a festival of martial arts and valiant displays. This event emphasizes strength, courage, and community spirit.

The Sikh Gurus emphasized the importance of inner purity over external festivities. Guru Nanak Dev Ji and Guru Gobind Singh Ji both highlighted that true celebration lies in the color of divine love rather than materialistic revelry.

Hola Mohalla, initiated by Guru Gobind Singh Ji, is a grand festival celebrated at Anandpur Sahib. Unlike Holi, it showcases martial arts, horse riding, and mock battles to keep the warrior spirit alive in Sikhs. This festival demonstrates bravery, unity, and devotion. While Holi is a festival of colors in Hinduism, Sikhism associates this time with Hola Mohalla, a festival of valor and discipline. Both festivals celebrate unity and joy but in different ways, reflecting the diversity of Indian culture.

Jaspreet Kaur

Roll No. 82

B.Ed. 2nd year

Density in life

Everything in our lives is destined to happen
from Beginning to the end. It is already!
What's in your heart and who's for you
Eventually you if know that everything is destine
So don't worry;
if sometime you don't understand the Destine events
Just trust in his plan
and believe in yourself
Because everything is already set by destiny.

Babita Sharma

Roll No. 2

B.Ed. 2nd year

शिक्षा सागर

हिन्दी सैक्शन

संपादक
डॉ. रूबी गर्ग
सहायक प्रोफ़ेसर

विद्यार्थी संपादक
रमनदीप कौर

संपादक की कलम से

भाषा तथा समाज का रिश्ता हमेशा से ऐसे है, जैसे जल और मछली का रिश्ता, जिस प्रकार मछली का जीवनजल के बिना अधिक समय तक संभव नहीं, ठीक उसी प्रकार समाज के बिना भाषा या भाषा के बिना समाजकी कल्पना करना भी असंभव मात्र है। भाषा समाज में से निकलकर, समाज के लिए, समाज द्वारा ही उपयोगमें लायी जाती है। समय स्थान तथा जरूरत के अनुसार इसका स्वरूप कुछ और था, वर्तमान में कुछ ओर है, और संभव है भविष्य में भी इसके स्वरूप में परिवर्तन आसकता है। भाषा समाज के विकास में हमेशा कल्याणकारी तथा उपयोगी साबित हुई है। हालांकि वर्तमान अत्याधुनिक युग में इसके रूप में कुछ गलत, बदलाव भी हुए, फलस्वरूप समाज भी इस दशा का सामना कर रहा है। परंतु बिना भाषा के साहित्य, जीवन संभव नहीं। इसलिए इस पर ध्यान देने कि अत्यंत आवश्यकता जान पड़ती है।

एकमात्र किताबें पढ़ना व पढ़ाना उच्चतम शिक्षा कि लिए उपयुक्त नहीं है। इसलिए हम सभी देखते है कि विद्यालय कालेज आदि में पत्रिकाएँ प्रकाशित होती है, इनमें लेखों, कविताओं, कहानियों व अन्य रुचिपूर्ण साहित्य का संग्रह होता है। जो मुख्य रूप से अध्यापकों व छात्र-छात्राओं के सहयोग के बिना संभव नहीं। एक कालेज पत्रिका सिर्फ पाठ, प्रिंट स्याही व कागज को साथ मिलाकर बनाया गया कोई साधारण मिश्रण नहीं, बल्कि एक किताब के भीतर संकलित दिनों, महीनों तथा सालों की मेहनत, छात्र-छात्राओं, के भाव का भी मिश्रण है। एक कालेज पत्रिका शिक्षा की सही अथवा उचित दिशा का द्वार है जो उच्च भाव, विचार आदि को एकत्र करके अपने अंदर समाहित करता है। इससे छात्र-छात्राओं की साहित्यिक रुचि का विकास होता है, जिससे भविष्य के महान् साहित्यकारों का सृजन आरंभ होता है। उनमें पुस्तकों और लेखन के लिए रूपों को स्वीकार करने और उनकी समस्याओं से निपटने का आत्मविश्वास उत्पन्न होता है। इसके अलावा विद्यालय और कॉलेज की पत्रिकाएँ उनके पूर्व छात्रों के लिए दिलचस्प होती है। इसी प्रकार की एक मुहिम हर वर्ष अकाल कॉलेज ऑफ एजुकेशन की तरफ से भी चल रही है।

शिक्षा सागर पत्रिका कॉलेज के विद्यार्थी व अन्य रुचिपूर्ण की कड़ी मेहनत, समर्पण और योगदान को प्रस्तुत करता है। यह पत्रिका एक ऐसा मंच है जो शिक्षकों और छात्रों के साहित्यिक कौशल और नवीन विचारों को प्रदर्शित करता है मैं आशा करती हूँ कि आप सभी इसको पढ़कर आनंद प्राप्त करेंगे और इसमें से अच्छी शिक्षा ग्रहण करके मुझे खुद पर गर्भ करने का सुअवसर प्रदान करेंगे।

मैं मुख्य संपादक और अपने सभी छात्रों को विभिन्न प्रकार की रचनाएँ देने के लिए धन्यवाद कहना चाहती हूँ।

डॉ. रूबी गर्ग
सहायक प्रोफ़ेसर

वीरों की पुकार

सुनो ऐ देश के वीर जवानो,
अब न रुकना, अब न झुकना,
माँ का मान, तिरंगे की शान,
अपने लहू से सदा बचाना।
बर्फीली चोटियाँ पुकार रही,
सरहद पर शत्रु ललकार रही,
तलवार उठाओ, हुंकार भरो,
भारत माँ को सम्मान दो।
कभी शिवाजी, कभी भगत बने,
कभी राणा की तरह अडिग खड़े,
हर युद्ध में विजय पताका लहराई,
वीरों ने अपनी जान लुटाई।
बलिदानों की मिट्टी महक रही,
हर माँ के आँखों में चमक रही,
ऐसा पराक्रम दिखाना तुम,
दुश्मन भी झुककर जाएगा।
चलो बढ़ो, अब रण में उतर जाओ,
माँ के चरणों में शीश चढ़ाओ,
तुमसे भारत की शान है,
वीरों! तुम पर अभिमान है!

रमनदीप कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 19

अनोखी कहानी

एक अनोखी कहानी कहने चली,
सपनों की दुनिया में रंग भर चली।
जहाँ आसमान झुका जमीं पर,
जहाँ चाँदनी खेली लहरों पर।
जहाँ नदियाँ गाती मीठे गीत,
जहाँ हवाएँ छूती मन के संगीत।
जहाँ पेड़ों की शाखें मुस्काती,
जहाँ तितलियाँ संग बतियाती।
जहाँ सपने हकीकत बन जाते,
जहाँ दिल के जख्म भी मुस्काते।
जहाँ खुशबू की भाषा होती,
जहाँ हर राह आसान होती।
इस दुनिया में प्यार ही राज़ है,
हर दिल के पास एक साज है।
जो चाहे वो पा सकता है,
बस सच्चे दिल से चाह सकता है।
ये कहानी अनोखी है सबसे,
क्योंकि इसमें प्यार ही सच्चा है।
जो भी इसे समझ सके,
उसका जीवन भी अच्छा है!

रमनदीप कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 19

बदलते जमाने से प्रेरणा

1.

बदलते जमाने से डरना नहीं,
हर मुश्किल में खुद को खोना नहीं।
रास्ते चाहे जैसे भी बदल जाएं,
हौसले से कदम कभी डगमगाना नहीं।

2.

वक्त बदलता है, हालात बदलते हैं,
सपनों के मायने दिन-रात बदलते हैं।
जो ठहर गया, वो पीछे रह गया,
जो सीखकर बढ़ा, वही आगे बढ़ गया।

3.

बदलते दौर से घबराना कैसा,
नई राहों से कतराना कैसा?
हर बदलाव एक नया मौका है,
बस खुद को साबित करने का धोखा कैसा?

4.

तकनीक बदली, जमाना बदल गया,
सोच बदली, अफसाना बदल गया।
जो वक्त के साथ खुद को ढाल गया,
वही दुनिया में नाम कमा गया।

5.

रुकने से कुछ नहीं मिलेगा,
जो बदलेगा, वही आगे बढ़ेगा।
जमाने के साथ कदम मिलाओ,
हर नई सुबह को गले लगाओ।

6.

जो बदलाव को अपनाता है,
सफलता उसी का गुणगान गाती है।
जो बीते समय में उलझा रह गया,
ज़िन्दगी की रेस में पीछे रह गया।

हरप्रीत कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 12

क्या हिंदी को राष्ट्रीय भाषा का दर्जा देना चाहिए?

भारत एक बहुभाषी देश है, जहाँ विभिन्न भाषाएँ बोली जाती हैं। भारतीय संविधान के अनुसार, हिंदी को "राजभाषा" का दर्जा प्राप्त है, न कि "राष्ट्रीय भाषा" का। लेकिन यह एक महत्वपूर्ण बहस का विषय है कि क्या हिंदी को राष्ट्रीय भाषा घोषित किया जाना चाहिए या नहीं।

हिंदी को राष्ट्रीय भाषा बनाने के पक्ष में तर्क:

1. सबसे अधिक बोली जाने वाली भाषा - भारत में लगभग 44% लोग हिंदी बोलते या समझते हैं, जिससे यह देश की सबसे अधिक प्रचलित भाषा बन जाती है।
2. संप्रेषण की भाषा - हिंदी कई राज्यों के बीच संपर्क भाषा (लिंग्वेज) के रूप में कार्य करती है।
3. सरकारी कार्यों में हिंदी का प्रयोग - केंद्र सरकार और अधिकांश राज्यों में सरकारी कार्यों के लिए हिंदी का उपयोग किया जाता है।
4. सांस्कृतिक एकता - हिंदी भाषा भारतीय संस्कृति और साहित्य को एक सूत्र में पिरोने का कार्य करती है।

हिंदी को राष्ट्रीय भाषा न बनाने के पक्ष में तर्क:

1. भाषाई विविधता - भारत में 22 अनुसूचित भाषाएँ हैं और अनेक क्षेत्रीय भाषाएँ भी प्रचलित हैं।
2. दक्षिण और पूर्वी भारत का विरोध - तमिलनाडु, केरल, बंगाल जैसे राज्यों में हिंदी बोलने वालों की संख्या कम है, इसलिए वहाँ इसका विरोध हो सकता है।
3. अंग्रेज़ी का विकल्प - अंग्रेज़ी एक वैश्विक भाषा है, जो व्यापार, विज्ञान और अंतरराष्ट्रीय संपर्क में मदद करती है।
4. सभी भाषाओं को समान सम्मान मिलना चाहिए - भारत में हर भाषा की अपनी महत्ता है, इसलिए किसी एक भाषा को राष्ट्रीय भाषा बनाना अन्य भाषाओं के प्रति अन्याय हो सकता है।

निष्कर्ष:

हिंदी को राष्ट्रीय भाषा का दर्जा देने का निर्णय सरल नहीं है। यह जरूरी है कि सभी भाषाओं का सम्मान हो और देश की विविधता को बनाए रखा जाए। हिंदी पहले से ही एक महत्वपूर्ण भाषा है, लेकिन इसे राष्ट्रीय भाषा बनाने से पहले सभी राज्यों और नागरिकों की सहमति आवश्यक होगी।

रमनदीप कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 1

बुरी आदतों से कैसे छुटकारा पाएँ?

बुरी आदतों से छुटकारा पाने के उपाय

1. अपनी बुरी आदत को पहचानें और स्वीकार करें ।
2. लक्ष्य निर्धारित करें ।
3. धीरे-धीरे बदलाव करें ।
4. सकारात्मक आदत को अपनाएँ ।

5. खुद को व्यस्त रखें ।
6. खुद को प्रेरित करें और इनाम दें ।
7. सकारात्मक सोच रखें. ।
8. अच्छे लोगों की संगति बनाएँ ।
9. मेडिटेशन और आत्म-नियंत्रण का अभ्यास करें ।
10. परिवार और दोस्तों की मदद लें ।

हरप्रीत कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 12

पहली किताब

छोटी थी जब खोला पन्ना,
अक्षर लगे थे जैसे गहना।
नन्हें हाथों से जब उलटाया,
ज्ञान का दीप था जगमगाया।

अ से अनार, ब से बत्तख,
हर अक्षर में था एक सन्देश।
शब्दों की दुनिया रंगीन लगी,
नई उमंग, नई थी रेश।

कभी कहानी, कभी पहेली,
हर पन्ने में छुपी थी सखी।
कभी परियों की दुनिया मिलती,
कभी वीरों की गाथा सजी।

वह पहली किताब, पहली पहचान,
ज्ञान का अनमोल वरदान।
आज भी जब उसे पलटती हूँ,
बचपन की खुशबू संग चलती हूँ।

छोटी सी चिड़िया हो तुम
डाल डाल पर घूमती हो
नजारा देखना है तुम्हे आसमान का
फिर क्यों पत्तों से डरती हो
भर लो तुम पंखों में उड़ान अब
होंसलो से पीछे का क्यों सोचती हो तुम

मिलता है सब कुछ इस जहां में
तुम सांसे लेकर तो देखो
फिर आए हर सांस में ताजगी
तुम ख्वाब बुनकर तो देखो
होंगे तुम्हारे बाजूओं पर भी सितारे
तुम जरा कोशिश तो करके देखो

नया सवेरा, नई उमंगें,
कॉलेज का पहला दिन, सबको है भाए।
सपनों की दुनिया में कदम रखा,
हर चेहरे पर खुशी, हर दिल में छाए।
किताबों की खुशबू, दोस्तों की बातें,
नए-नए चेहरे, नए-नए साथ।
क्लासरूम की दीवारें, सुनहरी यादें,
हर पल में छिपा है, एक नया एहसास।
सिर पर बैग, हाथ में किताबें,
दिल में है जोश, आँखों में चमक।
सिखने की ललक, बढ़ने का जज़्बा,
हर मोड़ पर मिलेगी, नई चुनौती का झटका।
कभी हंसी, कभी थोड़ी चिंता,
पर ये सफर है, सबसे अनमोल।
दोस्ती की शुरुआत, और ज्ञान की खोज,
कॉलेज का पहला दिन, है जीवन का गोल।
आगे बढ़ते चलो, सपनों की ओर,
हर दिन नया है, हर दिन है नज़ारा।
कॉलेज का ये सफर, है अद्भुत और प्यारा,
पहला दिन है खास, जैसे कोई तारा।

रमनदीप कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 19

पहेलियाँ

1. दो पहिए, पर गाड़ी नहीं,
बिना पैरों के चलती रही।
न हवा, न इंजन, फिर भी दौड़े,
गली-गली और मोड़-मोड़।

बताओ क्या है?

➔ सिलाई मशीन

2 . ऐसी कौन सी चीज़ है,
जो काटने के बाद भी रोती है,
पर दर्द उसे नहीं,
बल्कि काटने वाले को होता है?

➔ प्याज

3. बिना पंख के उड़ सकता हूँ,
बिना पैरों के दौड़ सकता हूँ।
बिना मुंह के बातें करता,
हर जगह अपनी खबर पहुंचाता।
बताओ मैं कौन हूँ?

➔ हवा

4. रात को आता, दिन में जाता,
जो मुझे देखे, वो डर जाता।
पर सच मानो, मैं सच नहीं,
फिर भी दुनिया मुझे सच मानती।
बताओ मैं कौन हूँ?

➔ सपना

5. एक पेड़ पर बैठी रानी,
न हाथ, न पैर, न कोई कहानी।
छोटा सा मुंह, बड़ी सी पूंछ,
काट दे, तो खून की बूंद।
बताओ क्या है?

➔ मकखी

6. चार पैर हैं, पर चल नहीं सकता,
अपना भारी बोझ खुद नहीं उठा सकता।
बताओ मैं कौन हूँ?

➔ मेज़ (टेबल)

रमनदीप कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 19

कविता

एक बूढ़े बाप को रुलाया जा रहा है
उसका सर जमी पर लाया जा रहा है
कानून कहता है दहेज़ लेना गलत है
पर फिर भी दहेजप्रथा चलाया जा रहा है
जो किसान खेतों में हल चलते हैं
उनको आतंकवादी बताया जा रहा है
जिनके हाथों में होने चाहिए थे खिलौने
उनको हिन्दू मुस्लिम का पाठ पढ़ाया जा रहा है
सच की आवाज़ (मीडिया) के द्वारा
झूठ पे झूठ फैलाया जा रहा है
इंसान यहां भूखे मर रहे हैं
और जानवरों को खाना खिलाया जा रहा है

गोपाल पासवान

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न. - 66

ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਗਰ

ਸਾਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ

ਸੰਪਾਦਕ
ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵਿਰਕ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਪਾਦਕ
ਰਤਨਜੋਤ ਕੌਰ

Every society has its own way of life.

The way of life of a society is bound up in certain habits, signs, rituals and physical and local activities. All this is done with the help of social knowledge. Every society distributes its acquired knowledge to its future generations. The work of sharing knowledge goes on in many forms. Like from generation to generation from one family to the next, shared by people dedicated to social concerns, and the current government also forwards social knowledge in its own autonomous . This knowledge is passed down to the next generation through various forms and methods.

At present every society has developed its own separate education structure. In today's era, most of the work of education is reaching the people through the method of reading and writing.

Sikhya Sagar presents the hard work dedication and contribution of the students and teachers. This magazine is the platform that exhibits the literary skills and innovative ideas of teachers and students. I would like to thank student editor and all my students for helping me to prepare this section of magazine. we hope more and more students will feel motivated to grab this opportunity that facilities their comprehensive growth

Ramandeep Kaur Virk

**Assistant Professor
Teaching of Social Studies**

Dear Readers,

It is with great pleasure that I welcome you to this latest edition of our E-magazine “Sikhya Sagar” a platform that continues to reflect critical thought, social inquiry and meaningful dialogue.

As the Social Science Editor, I am proud to present a collection of articles, essays, and reflections that delve into the complexities of our societies—past and present.

This issue explores themes ranging from social justice and political dynamics to cultural transformations and economic challenges. Our contributors have drawn from diverse perspectives and disciplines, offering nuanced insights that encourage readers to question, reflect, and engage.

Social science plays a crucial role in helping us understand the fabric of our communities. Whether it’s examining the impact of policy decisions, understanding grassroots movements, or analyzing global trends, our aim is to foster informed discussions that contribute to positive change.

With this section, you will discover a rich collection of articles, discoveries and exploration curated by the inquisitive minds of our dedicated students under the valuable guidance of our mentor assistant professor Ramandeep Kaur virk .

I invite you to read with curiosity, question with courage, and share your voice. Let this magazine not only be a source of knowledge but a space for collective learning and inspiration.

Warm regards,

Ratanjot Kaur

B. Ed. 2nd Year

Roll No:- 60

ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ

ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ,
ਸਪਨੇ ਸਾਰੇ ਤੇੜ ਚੱਲਿਆ।
ਕੰਮ ਦੀ ਲੋੜ, ਪਰ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ,
ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਫਰ, ਹੁਣ ਸੁੰਨਿਆ ਨਹੀਂ।
ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ,
ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਸਹਾਈ ਕੀਤੀ।
ਜੇੜੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ, ਖਰਚ ਹੋ ਗਏ,
ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮਾਰੇ, ਸਾਰੇ ਥੱਕ ਗਏ।
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਅਦੇ, ਸਿਰਫ਼ ਖਿਆਲ,
ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗ, ਹੁਣ ਹੋ ਗਏ ਬੇਹਾਲ।
ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰਾਈ, ਪਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ,
ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸਾਥੀ, ਹੁਣ ਕੋਈ ਸਾਥ ਨਹੀਂ।
ਪਰ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹਾਰੋ, ਸਾਥੀਓ,
ਸੁਪਨੇ ਸੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ।
ਕੰਮ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਿਲਣਗੇ,
ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੁੱਕਣਗੇ।

ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ

ਬੀ. ਐਡ. (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ -81

ਜਾਤ ਪੰਥਾਂ ਦੀ ਗੱਲ

ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ, ਕਿਉਂ ਬਣੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ,
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ।
ਸਭ ਦੇ ਰੰਗ, ਸਭ ਦੇ ਰੂਪ, ਸਾਰੇ ਹਨ ਇਕੋ ਜਿਹੇ,
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੀਏ, ਨਾ ਹੋਈਏ ਅਣਜਾਣ।

ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੰਜ਼ਰ 'ਚ, ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ,
ਕਿਉਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਕਰਾਂ।
ਸਭ ਦੇ ਹੱਕ, ਸਭ ਦੇ ਸੁੱਖ, ਸਾਡੇ ਨੇ ਸਾਂਝੇ,
ਏਕਤਾ ਦੇ ਰੰਗਾਂ 'ਚ, ਸਜਾਈਏ ਸਾਰੇ ਸਾਥੇ।

ਸੋਚੀਏ ਸਾਥੀ, ਜਾਤੀ ਦਾ ਇਹ ਖੇਡ,
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ, ਬਣਾਈਏ ਨਵਾਂ ਰੇਡ।
ਸਭ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ,
ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੀਏ, ਇਹੀ ਹੈ ਸਾਡੀ ਸੱਚਾਈ।

ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ - 87

ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮੇ

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਹਰ ਪਾਸੇ ਖਿੜਦੇ ਪਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ,
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਹ ਨਜ਼ਾਰੇ 'ਚ, ਬਣੀ ਦੀ ਰਮਕ।

ਹਵਾ ਠੰਡ ਝੋਨਕ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਬੂੰਦ।
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਹ ਜਗਤ 'ਚ, ਹਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਦੂਤ।

ਬਰਸਾਤ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ, ਬਾਗਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ,
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਹ ਰੰਗੀਨ ਜਗਤ 'ਚ, ਹਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਮਾਲ ਸੁਖ ਦੇਓ।
ਪੈਣਾਂ ਦੀ ਚਹਚਹਾਟ, ਤਿਤਲੀਆਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ,
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਸੋਹਣੇ ਨਜ਼ਾਰੇ 'ਚ, ਸੱਚੀ ਸ਼ਾਨ।

ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਕੁਦਰਤ, ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਦਾਨ,
ਇਹਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸੱਚ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਰੱਖੇ,
ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ, ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਬਣਾਏ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਹ ਸੋਹਣੇ ਜਗਤ 'ਚ, ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਖੁਸ਼,
ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਅਸਲ ਸੁਖ ਹੈ
“ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਰੰਣਕ,
ਸੱਭ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿਆਰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।”

ਅੰਜੂ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ -42

Globalization and Foreign Dreams

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ, ਖੇਤ, ਤੇ ਮੇਲੇ—ਇਹ ਸਭ ਹੁਣ ਯਾਦਾਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਜੈੱਡ (1997-2012 ਵਿੱਚ ਜੰਮੇ), ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਵੱਡੀ ਦੁਨੀਆ ਵੱਲ ਤੁਰਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਸਟਾਗਰਾਮ ਫੀਡ 'ਚ Lamborghini, Dubai ਦੀ ਲਾਈਫਸਟਾਈਲ, Canada ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ London ਦੇ ਮਹਿੰਗੇ ਕੈਫੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁਣ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ।

"ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਕੀ ਬਣਨਾ?" – "ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ!"

ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, "ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਕੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?"

ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਆਉਂਦੇ ਸਨ—ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜਨੀਅਰ ਜਾਂ ਅਧਿਆਪਕ। ਪਰ ਅੱਜ ਜਵਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—
"ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ!"

12ਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੀ IELTS ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਫਾਈਲ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੁਝ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਘਰੋਂ ਮਜਬੂਰੀ ਖਾਤਰ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ।

ਨੌਜਵਾਨ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ, ਵੱਡੇ ਘਰ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਟੇਟਸ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। YouTube 'ਤੇ Dubai Rich Lifestyle ਜਾਂ Canada Dream Life ਵਰਗੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਹੋਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸੋਸ਼ਲ ਸਟੇਟਸ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

"Instagram ਤੇ ਦਿਖਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ"

ਅਸਲ ਸੱਚਾਈ ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾ ਕਿਰਾਇਆ, 12-12 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ, ਇਕੱਲਾਪਨ—ਇਹ ਸਭ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ Lamborghini ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ Instagram ਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਪੋਸਟਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ।

"ਕੀ ਹੱਲ ਹੈ?"

ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾੜਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਧੀਆ ਮੌਕੇ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀਆਂ, ਵਧੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮੌਕੇ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਐਸੇ ਆਰਾਮ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਨਾਲ।

"ਸੋਚੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਪਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ!"

ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਚ ਹੀ ਵਧੀਆ ਮੌਕੇ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ।

ਸਫਲਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਡਾਲਰਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ!

ਹੁਸਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ -14

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ: ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਅਤੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਡੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ। ਭੂਗੋਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ, ਖੰਡਾਂ, ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹਕੂਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਜਰਬਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਬਿਹਤਰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ -70

ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼

ਟਰਿੱਕ	ਦੇਸ਼	ਸੀਮਾ
ਬ -	ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼	4096 ਕਿ.ਮੀ.
ਚ -	ਚੀਨ	3488 ਕਿ.ਮੀ.
ਪ -	ਪਾਕਿਸਤਾਨ	3323 ਕਿ.ਮੀ.
ਨ -	ਨੇਪਾਲ	1752 ਕਿ.ਮੀ.
M -	ਮਿਆਂਮਾਰ	1643 ਕਿ.ਮੀ.
B -	ਭੂਟਾਨ	699 ਕਿ.ਮੀ.
A -	ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਿਸਤਾਨ	106 ਕਿ.ਮੀ.

ਸਿੰਦਰ ਕੈਰ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰ. 89

ਕੀ ਅੱਜ ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਇੱਕ ਗੂੰਜ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਔਰਤ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਦੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਪਸੰਦ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਂਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਪਾਓ। ਮੇਰੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਇੱਜਤ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਜਤ ਤਾਂ ਸੱਚ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀ ਹਾਂ? ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਨ, ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ ਹੌਸਲੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਪਛਾਣ ਮੇਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਦੀ ਹਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਲਈ ਇਹ ਕਿੱਤਾ ਐੱਖਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੁਪਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਤ ਲਿੰਗ ਜਾਂ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹੀਂ ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਦਿਲ ਦੀ ਉੜਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਿਰਫ ਜੰਜੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮਨ ਦੀ ਨਿਡਰਤਾ ਹੈ ਇਹ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਹੈ ਜਦ ਮੈਂ ਡਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇੱਜਤ ਨਾਲ ਜਿਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਕੀ ਮੈਂ ਅੱਜ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ ? ਹਾਂ ਮੈਂ ਅੱਜ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਾ ਕਿ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜੋ ਚਾਹਵਾਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹਾਂ।

ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ -72

जाति भेदभाव: एक गंभीर समस्या

#.जाति भेदभाव के कारण

1. सामाजिक परंपराएँ और रूढ़िवादिता
2. शिक्षा की कमी
3. आर्थिक असमानता
4. राजनीति और जातिवाद
5. विवाह और सामाजिक संबंधों में भेदभाव

#.जाति भेदभाव रोकने के समाधान

1. शिक्षा और जागरूकता
2. सख्त कानूनों का पालन
3. अंतरजातीय विवाह को बढ़ावा
4. रोजगार और आर्थिक समानता
5. सामाजिक और धार्मिक सुधार

रमनदीप कौर

बी. एड. (भाग दूसरा)

रोल न.:- 19

ਬਾਲ ਵਿਆਹ: ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਹੱਲ

ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੜਕੇ (21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਜਾਂ ਲੜਕੀ (18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਿੱਛੜੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

ਕਈ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਛੇਤੀ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਦਾਜ ਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇ।

ਕਈ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਪੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਛੇਤੀ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਮੰਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਰਜਨਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ, ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਣ।

ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਵਰਜਿਤ ਕਾਨੂੰਨ (2006) ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਣ।

ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਬਾਲ ਵਿਵਾਹ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ।

ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਖਤਰੇ 'ਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਦ ਤਕ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਤਨਜੋਤ ਕੌਰ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ - 60

How Inflation Effects Your Cost of Living

"Your salary remains the same, but everything around you—groceries, rent, fuel, and even a cup of tea - keeps getting more expensive.

"A few years ago, a ₹100 note could fetch you a hearty meal, a bus ticket, and maybe even a cup of tea. Today, that same ₹100 barely covers one of those expenses."

Why does it feel like your money is losing value over time? Prices are rising, but is it just inflation, or is your cost of living changing, too?

- Inflation is the general rise in prices of goods and services over time, measured as a percentage. It affects the entire economy, regardless of where you live.

Imagine a chocolate bar that cost ₹10 last year but now costs ₹12. This increase in price is due to inflation. Over time, inflation reduces the purchasing power of money—meaning you can buy less with the same amount.

The cost of living refers to how much money is needed to afford basic expenses such as housing, food, transportation, and healthcare in a specific area. It varies from place to place.

Suppose we earn ₹30,000 per month. If we live in a small town, you might easily afford rent, groceries, and transport. But in a metropolitan city like Mumbai or Delhi, our rent alone could be ₹20,000, making it harder to maintain the same standard of living. This shows how cost of living depends on location, not just inflation.

- Inflation refers to the rise in prices Everywhere and it affects everyone by increasing prices across the economy.
- Cost of living refers to what we need to maintain our lifestyle and it depends on where we live and how much we need to spend to maintain our lifestyle.

"While inflation affects the economy as a whole, the cost of living is a personal experience that varies by location and lifestyle. Understanding this distinction can help we make better financial decisions, whether it's budgeting wisely or choosing where to live. So, the next time we feel like our money isn't stretching as far as it used to, ask ourselves —is it inflation, or has our cost of living changed?"

Gurpreet Kaur

B.Ed. (2nd year)

Roll no. 1

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਦਲਦਲ

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਆਮ ਤੇ ਖਾਸ ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਕ ਕੋਨੇ ਦੀ ਖਬਰ ਹਵਾ ਦੇ ਝੋਕੇ ਵਾਂਗ ਪੂਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸੁਖਾਵਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤਰਬੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਵਟਸਐਪ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਟਵਿੱਟਰ, ਸਨੈਪਚੈਟ ਆਦਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਸਲੀ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਗੱਲ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੁੱਖ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗਾ ਆਨਲਾਈਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਉਪਰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਵਿਹੜੇ ਲੱਭਦੇ ਸਨ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਵਟਸਐਪ ਲਈ ਕੈਪਸ਼ਨਜ਼ ਲੱਭਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੁਣ ਬੱਸ ਆਨਲਾਈਨ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਮੋਹਤਾਜ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕੇਵਲ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵੀ ਖਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਈ-ਭੈਣ, ਮਾਂ-ਬਾਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਦਾ ਜਨਮਦਿਨ ਜਾਂ ਸਾਲਗਿਰਾਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਕੇਵਲ ਵਟਸਐਪ ਸਟੇਟਸ ਵਿੱਚ ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਇਆ ਇਕ ਸਟੇਟਸ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਤਹਿ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੇਵਲ ਇਥੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਸਮਾਜ ਅੱਜ ਇਸ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਇਓਂ ਫਸਦਾ ਜਾ

ਰਿਹਾ ਹੈ? ਆਖਿਰ ਕਿਓ? ਸੋਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕਿ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉੱਪਰ ਹਾਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਖਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਚੀਜ਼ ਸਾਡੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਣੀ ਹੈ ਓਸਨੂੰ ਸਾਡੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੱਕ ਜਾਣ ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ

ਬੀ ਐਡ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਰੋਲ ਨੰਬਰ – 07

"The Great Economic Circus"

Welcome, dear friends, to a world so grand,
Where money rules with an invisible hand!
An economy runs, both fast and slow,
But where my money goes, I just don't know!

First comes income, a magical sight,
It enters my pocket—then takes flight!
A little for snacks, a little for rent,
Oops! Where did my pay check went ?

Supply and demand, they play a game,
When I need it most, the prices inflame!
Mangoes in summer ? They're cheap and fine,
But in winter, they cost more than wine!

Inflation creeps like a sneaky ghost,
Things get pricier, but I earn the most?
Nope! My salary stays just the same,
Yet tea now costs double—what a shame!

Oh, the 'SALE' signs, shining so bright,
"50% OFF!"—what a delight!
I rush to buy, I feel so wise,
But I spent ₹5000 to "save" ₹500—nice!

Opportunity cost, the toughest part,
Pizza or savings? It breaks my heart!
I choose the pizza, what a mistake,
Now my wallet cries for the savings I fake.

And loans! Oh loans! So easy to take,
I borrow some cash—mistake after mistake.
The EMI laughs as it takes my wage,
Now I'm stuck in a lifelong cage!

At last, I learn, through trial and pain,
Money once lost, is hard to regain.
So I budget, I plan, I count every cent,
But let's be real—I'll still overspend!

Gurpreet Kaur

B.Ed (2nd year)

Roll no. 1

Economic Development

Economic development is the precondition of higher living standard. Therefore, we should focus on economic development at first. We know infrastructural development is a must for economic development of any country.

So the government should go for it in the first place. And if necessary, they should go for partnership with private entrepreneur.

Now it's an open market economy. If we want to take off to the sky of prosperity, we need to utilize our own resources, including manpower. We need to figure out our competitive advantages because it's not a hard task for us in the information era.

Now-a-days tourism is a lucrative sector for any government because we are living in the time of globalization.

Protectionism is now a history. That's why the role of commercial banks and other financial institutions is more pivotal than ever.

They should provide loans to the industrialists. In such a manner and style so that the latter can import cutting-edge tech in order to survive in the fierce competition of an open market.

Ramanjeet Kaur

B.Ed. (2nd year)

Roll no. 17

ECONOMY

Time always goes on, Like our bodies always grow old.

History-on the other hand, Always repeats itself in a circle.

When economy is good, Tolerant, open-minded, the people.

When economy is bad, Bigoted, blinkered, the people.

Ramanjeet Kaur

B. Ed. (2nd year)

Roll no. 17

ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਗਰ

ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ

ਸੰਪਾਦਕ
ਡਾ. ਸੰਗੀਤਾ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਪਾਦਕ
ਜਸਲੀਨ ਕੌਰ

Editorial Note

Dear Readers,

We are thrilled to present the Science section of *Sikhya Sagar* in its vibrant new form as an e-magazine! This digital shift opens doors to a broader audience and provides an engaging platform to explore the wonders of science.

Within this section, you will discover a rich collection of articles, discoveries and explorations curated by the inquisitive minds of our dedicated students under the valuable guidance of our mentor, Dr. Sangeeta. Each contribution aims to fuel your curiosity, expand your understanding of scientific principles and celebrate the marvels of the natural world.

We understand that science can sometimes seem complex or distant, but through this section, we strive to make it accessible, relatable and truly exciting. Our contributors have worked passionately to craft content that not only informs but also encourages scientific thinking, experimentation and a deeper appreciation for the world around us.

We invite you to dive into this scientific journey—where every question leads to discovery and every discovery sparks new ideas.

Jasleen Kaur
B. Ed. 2nd Year
Roll No.:- 67

Erythroblastosis

Erythroblastosis fetalis, also known as **Hemolytic Disease of the Newborn (HDN)**, is a condition that occurs when there is an incompatibility between the blood types of a pregnant mother and her baby. This typically happens when a Rh-negative mother is carrying an Rh-positive baby, leading to an immune response where the mother's antibodies attack the baby's red blood cells.

Causes:

- Most commonly due to **Rh incompatibility** (Rh-negative mother, Rh-positive fetus).
- Can also occur with **ABO incompatibility** (less severe) or other rare blood group incompatibilities.

Pathophysiology:

- During pregnancy or childbirth, fetal Rh-positive red blood cells can enter the maternal circulation.
- The Rh-negative mother's immune system recognizes these cells as foreign and produces **anti-Rh antibodies**.
- In subsequent pregnancies, these antibodies can cross the placenta and destroy the fetal red blood cells.
- This leads to severe **anemia, jaundice, hepatosplenomegaly and hydrops fetalis (severe edema and heart failure in the fetus)**.

Symptoms in the Fetus/Newborn:

- **Mild cases:** Jaundice and anemia.
- **Severe cases:** Hydrops fetalis (fluid buildup in tissues or organs), heart failure, stillbirth.

Diagnosis:

- Blood tests (Indirect Coombs test for maternal antibodies, Direct Coombs test for fetal RBCs).
- Ultrasound to detect signs of fetal anemia or hydrops.
- Amniocentesis to check bilirubin levels in amniotic fluid.

Treatment:

- **In Utero:** Intrauterine blood transfusion in severe cases.
- **After Birth:** Phototherapy for jaundice. Exchange transfusion if severe anemia/jaundice is present.

Prevention:

- **Rho(D) immune globulin (RhoGAM) injection** during pregnancy (at 28 weeks) and after delivery if the baby is Rh-positive. This prevents the mother's immune system from forming anti-Rh antibodies.

Sukhpreet
B. Ed. (2nd year)
Roll No:- 80

ਪਾਣੀ

ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਚੀ,
ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ,
ਇਸ ਪਾਣੀ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ,
ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੈ ਪ੍ਰਾਣੀ,
ਪਵਨ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ,
ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ,
ਖਿਆਲ ਕਰੋ ਇਸ ਸੋਹਣੇ ਜਲ ਦਾ,
ਨਹੀਂ ਜੀ ਸਕਦੇ ਬਿਨ ਪਾਣੀ..।

Simranjeet Kaur

B.Ed. (1st Year)

Roll No. 67

ਸੂਰਜ

ਸੂਰਜ ਹੈ ਇੱਕ ਅੱਗ ਦਾ ਗੋਲਾ
ਜੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਭੇਲਾ ਪਰ ਹੈ ਇਹ ਅੱਗ ਦਾ ਸ਼ੋਅਲਾ
ਇਹ ਰੰਗ ਦਾ ਹੈ ਪੀਲਾ ਪੀਲਾ
ਜੇ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਿੰਦਾ
ਤੇ ਨਾਲੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਗਰਮੀ
ਸੂਰਜੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਮੁਖੀ
ਜੇ ਇਹਦੇ ਗੁਆਂਢੀ, ਹਨ ਉਹ ਦੁਖੀ
ਕਿਉਂ?

ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿੰਦਾ ਤਾਪ
ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਵਧਦੀ ਗਰਮੀ ਆਪਣੇ ਆਪ
ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਤੇ ਹੀਲੀਅਮ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ
ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਹੀਲੀਅਮ ਵਿੱਚ
ਜਿਸ ਨਾਲ ਊਰਜਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਭ ਪਾਸੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਵਾਯੂ-ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ
ਅਣਗਿਣਤ ਇਹ ਛੱਡਦਾ ਕਿਰਨਾਂ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਿਰਨਾਂ
ਪਰਾਵੈਗਨੀ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਮਾਨ, ਇਨਫਰਾ ਰੈੱਡ ਇਹ ਕਿਰਨਾਂ
ਕਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ, ਕਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਇਹ ਕਿਰਨਾਂ
ਇਹ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਗੋਲਾ
ਜੋ ਕਦੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ....

Jaspreet Kaur

B.Ed. 1st Year

Roll No. 01

Science in the Kitchen: Unveiling the Chemistry of Cooking

The kitchen is often viewed as a place where magic happens, where ingredients are transformed into delicious meals. However, behind the scenes, science plays a crucial role in cooking. Understanding the chemistry and physics involved in cooking can elevate your culinary skills and make you a more informed cook.

Chemical Reactions in Cooking

Cooking involves a series of chemical reactions that occur when ingredients are heated, mixed or combined. One of the most fundamental reactions is the Maillard reaction, named after the French chemist Louis-Camille Maillard. This reaction occurs when amino acids and reducing sugars are exposed to heat, resulting in the formation of new flavor compounds and browning of food. This reaction is responsible for the rich flavors and aromas of seared meats, roasted vegetables and baked bread.

Emulsions and Foams

Emulsions and foams are two common phenomena in cooking. An emulsion is a mixture of two or more liquids that don't normally mix, such as oil and water. Mayonnaise, hollandaise sauce and vinaigrettes are all examples of emulsions. Foams, on the other hand, are mixtures of air and liquid, such as whipped cream or meringues. Understanding the science behind emulsions and foams

can help you create stable and consistent mixtures.

Thermal Energy and Cooking

Thermal energy plays a crucial role in cooking. Heat transfer occurs through conduction, convection and radiation. Understanding how heat is transferred can help you cook food evenly and efficiently. For example, using a cast-iron skillet can help distribute heat evenly, while using a thermometer can ensure that your meat is cooked to a safe internal temperature.

The Science of Yeast and Fermentation

Yeast and fermentation are essential components of bread making, brewing and cheese production. Yeast consumes sugars and produces carbon dioxide gas, causing dough to rise. Understanding the science behind yeast and fermentation can help you create lighter, airier bread and more flavorful beers and cheeses.

Jaspreet Kaur

B.Ed. 2nd Year

Roll No. 82

The importance of Space Exploration

Introduction

Space exploration is one of humanity's greatest achievements, allowing us to understand the universe beyond our planet. It involves the study of celestial bodies, space travel and technological advancements that help us explore the cosmos. This assignment explores the history, benefits, challenges, and future of space exploration.

History of Space Exploration

Space exploration began in the mid-20th century and has evolved significantly over time:

- 1. First Satellite (Sputnik-1, 1957):** The Soviet Union launched the first artificial satellite, marking the beginning of the space age.
- 2. First Human in Space (Yuri Gagarin, 1961):** The Soviet astronaut became the first person to orbit Earth.
- 3. Moon Landing (Apollo 11, 1969):** NASA's mission successfully landed astronauts Neil Armstrong and Buzz Aldrin on the Moon.
- 4. International Space Station (1998-Present):** A collaborative project that allows astronauts to conduct scientific research in space.
- 5. Mars Exploration:** Rovers like Curiosity and Perseverance have been exploring Mars to search for signs of life.

Benefits of Space Exploration

Space exploration has numerous advantages for science and humanity:

1. **Scientific Discoveries:** It helps us understand planetary systems, black holes and the possibility of life beyond Earth.
2. **Technological Advancements:** Many technologies, such as GPS, satellite communication and medical imaging, were developed due to space research.
3. **Earth Monitoring:** Satellites help monitor climate change, natural disasters and weather patterns.
4. **Inspiration and Education:** Space missions inspire students and scientists to innovate and push the boundaries of knowledge.
5. **Potential for Human Survival:** Exploring space could lead to human colonization on other planets, ensuring our survival in case of Earthly disasters.

Challenges of Space Exploration

Despite its benefits, space exploration comes with many challenges:

1. **High Costs:** Building and launching rockets require significant financial investment.

2. **Health Risks:** Astronauts face risks like radiation exposure, muscle loss and psychological stress.
3. **Technical Limitations:** Long-distance space travel is limited by fuel, speed and life support systems.
4. **Space Debris:** Defunct satellites and debris pose risks to future missions.
5. **Ethical Concerns:** The environmental impact of rocket launches and potential resource exploitation in space raise ethical questions.

Future of Space Exploration

The future of space exploration is promising, with ambitious plans by space agencies like NASA, ESA and private companies like SpaceX:

1. **Moon Missions:** NASA's Artemis program aims to return humans to the Moon by the 2030s.
2. **Mars Colonization:** SpaceX is developing technology for human missions to Mars.
3. **Space Tourism:** Companies like Blue Origin and Virgin Galactic are making space travel accessible to civilians.

4. **Search for Extraterrestrial Life:** Missions like the James Webb Space Telescope aim to explore distant planets and galaxies.

5. **Interstellar Travel:** Scientists are researching ways to travel beyond our solar system.

Conclusion

Space exploration is a crucial part of human progress, expanding our knowledge and technological capabilities. While it poses challenges, continued investment and innovation will lead to groundbreaking discoveries that benefit humanity. The future of space exploration holds endless possibilities, from Mars colonization to interstellar travel, making it an exciting field for scientists and explorers alike.

Komalpreet Kaur

B.Ed. (2nd Year)

Roll No. 9

Interesting Research About all Blood Group

- A(+) : Good Leadership
- A(-) : Hardworking
- B(+) : Can give up for others
- B(-) : Non-Flexible, Selfish & Sadistic
- O(+) : Born to help
- O(-) : Narrow minded
- AB(+) : Very difficult to understand
- AB(-) : Sharp & Intelligent

What Is Urs?

Jasleen Kaur

B.Ed. (2nd Year)

Roll No. 67

Electricity

In the modern era ,electricity becomes a part of life. Most of the work is done with the help of electricity as we wake up in the morning firstly we turn on the lights. We start our day with the help of electricity. Nowadays, people use modern appliances which can operate with the help of electricity like induction mobile, etc. It makes our life very easy

and fast. These modern appliances make people advance. Nowadays, survival without electricity is not easy. Most of the places face problems related to electricity . Because every gadget works with the help of electricity. It plays a very important role in our day to day life. When the day starts ending we go to bed for sleep we turn off the lights and turn on the fans as our requirement. So, electricity helps us in the beautiful starting as well as the better ending of the day.

Kirandeep Kaur Lipsy

B.Ed. (2nd Year)

Roll no. 56

The Universe's Biggest Mysteries:

Dark Matter and Dark Energy

When we gaze up at the night sky, we see a dazzling display of stars, planets and galaxies. But what if I told you that everything we can see makes up only a tiny fraction of the universe? The rest is a mystery, composed of two strange and elusive components: dark matter and dark energy.

Dark Matter: The Invisible Glue

Imagine galaxies as giant pinwheels spinning through space. Based

on the amount of visible matter, these galaxies should fly apart. Yet, they hold together. What's the secret? Scientists believe it's dark matter.

Dark matter doesn't interact with light, making it invisible to our telescopes.

However, it exerts a gravitational pull, acting like an invisible glue that binds galaxies together. Without dark matter, galaxies as we know them wouldn't exist.

Dark Energy: The Cosmic Accelerator:

Now, let's zoom out to the entire universe. In the 1990s, astronomers made a startling discovery: the universe's expansion is speeding up! This acceleration is attributed to an even more mysterious force called dark energy.

Dark energy seems to counteract gravity, pushing galaxies away from each other at an ever-increasing rate. It's like a cosmic accelerator, driving the universe's expansion.

Why Do They Matter?

Dark matter and dark energy make up about 95% of the universe's total mass and energy content. They are the dominant forces shaping the cosmos. Understanding them is crucial to unravelling the universe's past, present and future.

What We Don't Know:

Despite their importance, dark matter and dark energy remain largely unknown. Scientists are actively researching their nature, searching for clues about their composition and behaviour.

The Future of Our Understanding:

The mysteries of dark matter and dark energy are among the biggest challenges in modern physics. As technology advances, we may be on the verge of ground breaking discoveries that will revolutionize our understanding of the universe.

In Conclusion,

Dark matter and dark energy are two of the most intriguing puzzles in cosmology. They remind us that the universe is full of surprises and that there's still much to explore.

Bahul Khan

B.Ed. (2nd Year)

Roll No. O3

Contribution of Gregor Johann Mendel in Genetics

Gregor Johann Mendel is often considered the father of modern genetics. His most significant contribution to biology is the development of the **laws of inheritance**. Through his experiments with pea plants, Mendel discovered how traits are passed from one generation to the next. His key contributions include:

- **The Law of Segregation:** This law states that every organism carries

two alleles (gene variants) for each trait, one inherited from each parent. These alleles separate during the formation of gametes (egg and sperm), ensuring that each gamete carries only one allele for each gene.

- **The Law of Independent Assortment:** Mendel also found that genes for different traits are inherited independently of each other. This means that the inheritance of an allele for one trait does not affect the inheritance of alleles for another trait.

- **The Law of Dominance:** Mendel discovered that some alleles are dominant, meaning they mask the expression of other, recessive alleles. A dominant allele will determine the organism's trait, even if only one copy is present.

His work was not recognized during his lifetime, but later, in the early 20th century, it became foundational for the field of genetics, influencing our understanding of heredity and how traits are passed down through generations.

Riya Goyal

B.Ed. (2nd Year)

Roll No. 93

The Dance of Atoms

In a flask so round and bright,
Atoms dance in pale moonlight.
Bound by forces, strong yet shy,
Till sparks ignite and bonds untie.
A pinch of heat, a touch of air,
A swirl of colors bright and rare.
Fizzing, bubbling, flames arise,
A wondrous change before our eyes.
No magic here, but science grand,
Electrons shift at fate's command.
New compounds form, the old depart,
A masterpiece-reacting art!
So heed the lesson, bright and true,
Reactions shape the world we view.
From rust to fire, from life to breath,
A dance of change, defying death.

Sukhwinder Singh

B.Ed. (2nd Year)

Roll No. 53

Famous Inventors and Their Inventions

Inventor(s)	Invention(s)
1. Alessandro Volta	Battery
2. Michael Faraday	Electric motor, Generator, Transformer
3. Thomas Edison	Incandescent light bulb, Phonograph
4. Nikola Tesla	Alternating current (AC) power system, Tesla coil
5. Alexander Graham Bell	Telephone
6. Guglielmo Marconi	Radio
7. John Logie Baird	Television (mechanical)
8. Philo Farnsworth	Electronic television
9. Vladimir Zworykin	Cathode ray tube
10. William Shockley, John Bardeen, Walter Brattain	Transistor
11. Robert Noyce, Jack Kilby	Integrated circuit (IC)
12. Steve Jobs, Steve Wozniak	Apple I computer
13. Tim Berners-Lee	World Wide Web (WWW)

Navjot Kaur
B.Ed. 2nd Year
Roll No. 50

ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਗਰ

ਗਣਿਤ ਵਿਭਾਗ

ਸੰਪਾਦਕ
ਡਾ. ਸੰਗੀਤਾ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਪਾਦਕ
ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ

Editorial Note

Dear Readers,

We are delighted to present the mathematics section of Sikhya Sagar in its exciting new avatar as an e-magazine! This marks a significant step forward, allowing us to reach a wider audience and embrace the digital age.

Inside, you will find a collection of articles, insights and explorations crafted by the bright minds of dedicated students and our mentor Dr. Sangeeta. We hope this section ignites your curiosity, deepens your understanding of mathematical concepts and showcases the beauty and power of this fundamental discipline.

We understand that mathematics can sometimes be perceived as challenging, but within these pages, we strive to present it in an engaging, accessible and inspiring manner. Our contributors have poured their passion into crafting content that not only informs but also encourages critical thinking, logical reasoning and a spirit of inquiry.

Enjoy the digital journey through the world of numbers and logic!

Navjot Kaur

B. Ed. 2nd Year

Roll No.:- 50

Maths about Me

Numbers, Numbers all around.
everywhere they can be found.
Numbers tell how old I am.
And how many people in my family.
How much I weigh and just how tall.
Where I live, And that's not all!
Numbers are a part of me.
Money, time and history.
When to wake up and when to eat.
What size shoes to buy for my feet.
How much money something Costs.
A number to call if my dog gets losts.
I don't know where I would be
if numbers were not A part of me!

Ramanjeet Kaur

B.Ed. (2nd year)

Roll no. 17

Can $1 = 0$ be possible ?

We know that $(1)^1 = 1$ ..... (1st)

And $(1)^0 = 1$ ..... (2nd)

From 1st and 2nd $(1)^1 = (1)^0$

We know that when base is same then power is also same

$$\Rightarrow 1 = 0$$

But it is wrong

Because when we say "base is same then power is same" it is applicable for all others numbers except 1.

So 1 is not equal to 0 .

Gopal Paswan

B.Ed. (2nd year)

Roll no 66

3D Shapes

3D shapes are fat not flat.

A cone is like a party hat. 🎩

A sphere is like a bouncy ball. 🏀

A prism is like a building tall. 🏢

A cylinder is like a can of pop. 📦

A cube is like the dice you drop. 🎲

3D shapes are here and there,

3D shapes are everywhere!

Harpreet Kaur

B.Ed. 2nd year

Roll no. 54

Tips for Studying Mathematics

Go to class: When you are absent, make up your work immediately.

Ask questions and listen when others ask questions: This is VERY important.

Review regularly: 10-20 minutes a day of review beats 3 hours of cramming. Trust me!

Review your notes before beginning your homework.

Show all of your work and check your work: Developing good habits during practice will help you during tests and quizzes.

Practice, practice, practice: This is the most important part. Rework homework problems and rework problems from your notes. Cover the answers and quiz yourself.

Make a list of important concepts and formulas: Explain the concepts in your own words, and review the list so that you can memorize what's really important.

Jasleen Kaur

B.Ed. 2nd Year

Roll No. 67

First mathematician of ancient India

Aryabhatta was a great mathematician .He was born in India. He was also a great astronomer. He has immense knowledge about mathematics and made many contributions in mathematics and astronomy. He was also known as the first scientist of ancient India. He was the first person to invent zero. He used 0 in their mathematical calculation As a famous astronomer. He described the motion of planets and proposed the theory that Earth is round in shape. He also wrote some books. His books Aryabhatta is very famous. The three books written by Aryabhatta are called the Dash Gitika . He is very well known personality till day.

Kirandeep Kaur Lipsy

B.Ed. 2nd year

Roll no. 56

Mathematics In Our Daily Routines

Often perceived as a complex and abstract subject confined to textbooks and classrooms, mathematics is, in fact, an integral part of our daily lives. From the moment we wake up to the time we go to bed, we are constantly using mathematical concepts, often without even realizing it.

Time Management: Setting the alarm clock, estimating the time it takes to get ready for work or school, planning our day's schedule - all these activities involve the use of mathematical skills. We use arithmetic to calculate the duration of tasks and geometry to understand the relationship between time and the movement of clock hands.

Cooking and Baking: Cooking is a delicious blend of art and science, where mathematics plays a crucial role. Measuring ingredients, adjusting recipes and understanding ratios are all essential mathematical skills needed in the kitchen. Baking, in particular, requires precise measurements and an understanding of fractions and proportions to achieve the desired outcome.

Shopping: Whether we're grocery shopping or buying clothes, mathematics is our constant companion. Calculating discounts, comparing prices and estimating the total cost of our purchases are all mathematical tasks we perform regularly. Understanding percentages and basic arithmetic is essential to make informed purchasing decisions and manage our budgets effectively.

Travel: Planning a trip, whether it's a short drive or a long journey, involves mathematical calculations. We use math to estimate distances, calculate travel time and determine fuel consumption. Understanding maps and navigation also involves spatial reasoning and geometric concepts.

Personal Finance: Managing our finances is an essential life skill that heavily relies on mathematics. Budgeting, saving, investing and paying taxes all require a solid understanding of arithmetic, percentages and interest rates. Being financially literate enables us to make informed decisions about our money and secure our financial future.

Technology: In today's digital age, mathematics is the backbone of almost every technological advancement. From the development of computer algorithms to the functioning of smartphones and the internet, mathematical principles are at play. Understanding basic coding and computer science also involves mathematical thinking and problem-solving skills.

Problem-Solving: Beyond specific applications, mathematics cultivates critical thinking and problem-solving skills that are valuable in all aspects of life. It teaches us to analyse situations, identify patterns and develop logical solutions. These skills are not only essential in academic and professional settings but also in everyday decision-making.

In conclusion, mathematics is not just a subject to be studied in school; it is a fundamental tool that empowers us to navigate the world around us. By recognizing and appreciating the role of mathematics in our daily lives, we can develop a deeper understanding of its importance and unlock its potential to enhance our lives in countless ways.

Navjot Kaur
B.Ed. 2nd year
Roll No. 50

INFINITY

Infinity, the concept of something that is unlimited, endless, without bound. The common symbol for infinity, ∞ , was invented by the English mathematician John Wallis in 1655. Three main types of infinity may be distinguished: the mathematical, the physical, and the metaphysical.

Pardeep Kaur

B.Ed. 2nd year

Roll no. 39

The Mathematics of Travel: Time Zones and GPS

Travel is more than just packing bags and booking tickets—it's a complex mathematical puzzle involving time zones, navigation and optimization. Let's explore how mathematics helps make travel efficient and accurate.

1. Time Zones and the Mathematics of Timekeeping

Before time zones were established, each town had its own local time based on the sun's position. This changed with the advent of railways, leading to the introduction of Standard Time Zones in the late 19th century.

Longitude and Time Difference: The Earth is divided into 24 time zones, each roughly 15 degrees of longitude apart. Since the Earth rotates 360 degrees in 24 hours, every 15-degree shift in longitude equals a 1-hour time difference.

Daylight Saving Time (DST): Some countries adjust their clocks forward in summer, adding another mathematical layer to time zone calculations.

Mathematical Formula:

Time Difference=Longitude Difference/15

This simple formula helps airlines, businesses and travellers synchronize schedules globally.

2. GPS and Triangulation: Finding Your Location

Global Positioning System (GPS) allows travellers to pinpoint their exact location using a network of satellites. GPS uses triangulation, a geometric method based on distance calculations.

The GPS receiver gets signals from at least four satellites.

By calculating the time delay of each signal, it determines its distance from each satellite.

Using the intersection of spheres (mathematically modeled as simultaneous equations), the receiver calculates your precise location.

Mathematical Concept:

Distance = Speed of Light $\times$ Time Delay

This principle is key to everything from smartphone navigation to airline autopilot systems.

Conclusion

Mathematics plays a crucial role in making travel smoother, from calculating time zones to navigating with GPS and optimizing routes. Next time you book a flight, drive with GPS, or check world clocks, you're unknowingly relying on centuries of mathematical innovation.

Sehajpreet Kaur

B.Ed 1st year

Roll no.49

The Tragic Tale of a Maths Test

I sat in class, so full of dread,
As numbers danced inside my head.
The teacher smiled, "It's time for fun!"
A math test? Oh no! I'm done.

X and Y began to fight,
Fractions laughed with all their might.
Pi went on without an end,
While angles tried to twist and bend.

My calculator broke in two,
The numbers blurred—I had no clue!
I guessed my answers, said a prayer,
But maths, my friend? It wasn't fair!

The test came back—a giant F,
I screamed so loud, I scared myself.
But hey, next time, I'll study right...
Or just pretend my dog took a bite!

Sukhwinder Singh

B.Ed. 2nd year

Roll no. 53

ਗਣਿਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਦੁਨੀਆ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਗਣਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਕ ਅਤੇ ਹਿਸਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦੁਨੀਆ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗਣਿਤ ਦੇ ਅਸੂਲ

ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਹਿਸਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ

ਅਸੀਂ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਜੋੜ, ਘਟਾਓ, ਗੁਣਾ ਅਤੇ ਵੰਡ।

ਬੀਜਗਣਿਤ

ਬੀਜਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਸਰੰਚਨਾਵਾਂ ਜਾਮਿਤੀ

ਜਾਮਿਤੀ ਸਾਡੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਚਿਤਰਕਲਾ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ।

ਤ੍ਰਿਕੋਣਮੀਤੀ

ਤ੍ਰਿਕੋਣਮੀਤੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੋਣਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੈਲਕੂਲਸ ਦੀ ਜਾਦੂਈ ਦੁਨੀਆ

ਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ

ਕੈਲਕੂਲਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ।

ਅੰਤਰਕਸ਼ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਣ

ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ

ਕੁਦਰਤੀ ਪੈਟਰਨ

ਫਿਬੋਨਾਚੀ ਅਨੁਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਕਟਲ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ

ਗਣਿਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਐਲਗੋਰਿਥਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿੱਚ।

ਨਤੀਜਾ

ਗਣਿਤ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ; ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਢੰਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਣਿਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Sukhchain Singh

B.Ed. 2nd year

Roll no.8

Important Algebraic Formulae

1. $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
2. $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$
3. $a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$
4. $a^2 + b^2 = (a + b)^2 - 2ab / (a - b)^2 + 2ab$
5. $(a + b)^3 = a^3 + 3a^2b + 3ab^2 + b^3$
6. $(a - b)^3 = a^3 - 3a^2b + 3ab^2 - b^3$
7. $a^3 + b^3 = (a + b)(a^2 - ab + b^2)$
8. $a^3 - b^3 = (a - b)(a^2 + ab + b^2)$
9. $(a + b)^2 - (a - b)^2 = 4ab$
10. $(a + b + c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2bc + 2ac$
11. $a^3 + b^3 + c^3 - 3abc = (a + b + c)(a^2 + b^2 + c^2 - ab - bc - ac)$
12. if $a + b + c = 0$ then $a^3 + b^3 + c^3 = 3abc$
13. $a^4 + a^2 + 1 = (a^2 + a + 1)(a^2 - a + 1)$
14. $a^4 + a^2b^2 + b^4 = (a^2 + ab + b^2)(a^2 - ab + b^2)$
15. $a^4 - b^4 = (a^2 + b^2)(a + b)(a - b)$
16. $a^8 - b^8 = (a^4 + b^4)(a^2 + b^2)(a + b)(a - b)$

Manjot Kaur

B.Ed. 2nd year

Roll no. 59

MATHS

Maths is like time,
it never stops .

📖 Maths is a book ,
You can't close it till it's done .

💰 Maths is like a lottery, \$
You can never win .

🎨 Maths is a painting ,
You can't lose interest in it .

∞ Maths is like an eternity,
It is never over .

😊 Maths is a smile,
It can be happy and evil.

🧴 Maths is a glue ,
Once you know it,
you can't forget it.

🎢 Maths is a roller coaster,
It's exciting.

👽 Maths is like an alien,
You don't know all about it.

👜 Maths is a bag,
It can hold your skills.

⚔️ Maths is like a sword,
When you mess up it hurts .

👩 Maths is a mother,
It's always there when you need it.

🌈 Maths is like rainbow, 🌈
It has a treasure at the end .

Harpreet Kaur

B.Ed. 2nd year

Roll no. 54

Power of Maths: How it Shapes Our Lives

Mathematics is often viewed as a complex and abstract subject, but its impact on our daily lives is undeniable. From the moment we wake up to the moment we go to bed, maths plays a vital role in shaping our experiences, decisions and interactions. In this article, we'll explore the importance of maths in life and highlight its significance in various aspects of our daily lives.

Maths is the language of science and technology. It helps us understand the world around us, from the intricate patterns on a butterfly's wings to the vast expanse of the universe. Maths is used to:

- Model complex systems and predict outcomes
- Analyze data and make informed decisions
- Develop new technologies and innovations

Maths plays a crucial role in finance and economics, helping us manage our money, make informed investment decisions and understand the economy. Maths is used to:

- Calculate interest rates and investment returns
- Analyse market trends and make predictions
- Develop economic models and policies

Maths is essential in health and medicine, helping us understand the human body, develop new treatments and improve healthcare outcomes. Maths is not just limited to science, technology, finance and medicine. It's also an essential part of our everyday lives, helping us: Manage our time and schedules

- Make informed purchasing decisions
- Understand statistics and probabilities

Maths skills are essential for success in today's world. Developing maths skills can:

- Improve problem-solving and critical thinking abilities
  - Enhance analytical and logical reasoning skills
  - Increase confidence and fluency in mathematical calculations .
- Its importance cannot be overstated and developing maths skills is essential for success in today's world. Whether you're a student, professional or simply someone who wants to improve your maths skills, there's never been a better time to explore the power of maths.

Harpreet Kaur
B.Ed.1st year
Roll no.52

Squares

The square of a number from 51 to 59

$$51^2 = 51 \times 51 = (5^2+1)(1)^2 = 2601$$

$$52^2 = 51 \times 52 = (5^2 + 2)(2)^2 = 2704$$

$$53^2 = 51 \times 53 = (5^2+ 3)(3)^2 = 2809$$

$$54^2 = 51 \times 54 = (5^2+4)(4)^2 = 2916$$

$$55^2 = 51 \times 55 = (5^2+5)(5)^2 = 3025$$

$$56^2 = 51 \times 56 = (5^2+6)(6)^2 = 3136$$

$$57^2 = 51 \times 57 = (5^2+7)(7)^2 = 3249$$

$$58^2 = 51 \times 58 = (5^2+8)(8)^2 = 3364$$

$$59^2 = 51 \times 59 = (5^2+ 9)(9)^2 = 3481$$

The number whose unit digit is 5

$$15^2 = (1 \times 2)(5)^2 = 225$$

$$25^2 = (2 \times 3)(5)^2 = 625$$

$$35^2 = (3 \times 4)(5)^2 = 1225$$

$$45^2 = (4 \times 5)(5)^2 = 2025$$

$$55^2 = (5 \times 6)(5)^2 = 3025$$

$$95^2 = (9 \times 10)(5)^2 = 9025$$

$$105^2 = (10 \times 11)(5)^2 = 11025$$

$$115^2 = (11 \times 12)(5)^2 = 13225$$

Manpreet Kaur

B.Ed. 2nd year

Roll no.40

Trigonometry: Unlocking the Secrets of Triangles

Trigonometry is a branch of mathematics that explores the relationships between the angles and sides of triangles. It might sound intimidating, but at its core, trigonometry is all about understanding how these elements connect.

The Right Triangle Connection:

The most fundamental concept in trigonometry is the right triangle. This special triangle has one angle that measures exactly 90° (a right angle). Trigonometry introduces three key functions that relate the angles and sides of a right triangle:

Sine (sin): The ratio of the side opposite an angle to the hypotenuse (the longest side).

Cosine (cos): The ratio of the side adjacent to an angle to the hypotenuse.

Tangent (tan): The ratio of the side opposite an angle to the side adjacent to the angle.

Beyond Right Triangles:

While right triangles are the foundation, trigonometry extends to all types of triangles. The Law of Sines and Law of Cosines are powerful tools that allow us to solve for missing angles and sides in any triangle.

Real-World Applications:

Trigonometry isn't just abstract maths; it has numerous real-world applications:

Navigation: Used in GPS systems to calculate distances and directions.

Engineering: Essential for designing bridges, buildings and other structures.

Physics: Helps analyse forces, motion and waves.

Astronomy: Used to calculate the distances and positions of celestial objects.

Conclusion:

Trigonometry is a fascinating and practical branch of mathematics that empowers us to understand and solve problems involving triangles. Whether you're a student, an engineer or simply curious about the world around you, trigonometry offers valuable insights into the relationships between angles and sides.

Bahul Khan

B.Ed. 2nd year

Roll no. 3

ਗਣਿਤ ਦਾ ਜਾਦੂ

ਗਣਿਤ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ,
ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਇਹ ਕਰੇ ਨਿਵਾਰ|
ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇ ਜਾਓ,
ਗਣਿਤ ਦੇ ਜਾਦੂ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਪਾਓ|
ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਰਹੱਸਾਂ ਦੀ ਖਾਨ,
ਗਣਿਤ ਹੈ ਜੀਵਨ, ਹਰ ਥਾਂ ਇਸਦਾ ਗਿਆਨ|
ਗਣਿਤ ਹੈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ,
ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਆਧਾਰ|
ਜੋੜ, ਘੁਟਾਵਾਂ, ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਭਾਗ,
ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਣਿਤ ਦੇ ਰਾਗ|
ਕੈਲਕੂਲਸ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ, ਵਗਦੀਆਂ ਅਨੰਤ,
ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਚ ਨਾਲ, ਬਦਲਦੇ ਨੇ ਸੰਸਾਰ|
ਸਟੈਟਿਕਸ ਦੇ ਅੰਕੜੇ, ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ,
ਡੇਟਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਲੱਭਦੇ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ|
ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਲੁਕਿਆ, ਗਣਿਤ ਦਾ ਰਾਜ,
ਖੋਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਬਣ ਜਾਵੇ ਸਾਜ|
ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ, ਇਹ ਗਣਿਤ ਦਾ ਗਿਆਨ,
ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ, ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜਹਾਨ|
ਗਣਿਤ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ,
ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ, ਇਸਦੀ ਹੈ ਸੂਤ|
ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਵਸਿਆ, ਇਹ ਗਿਆਨ ਅਮੋਲ,
ਗਣਿਤ ਦੀ ਮਹਿਮਾ, ਗਾਈਏ ਹਰ ਬੋਲ|
ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਇਹ ਖੇਡ ਨਿਰਾਲੀ,
ਗਣਿਤ ਦੀ ਮਹਿਮਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ|

Ranjot Kaur
B.Ed. 2nd year
Roll no. 57

The Contribution of Great Mathematician.

Srinivasa Ramanujan (1887-1920):-

Srinivasa Ramanujan was an Indian mathematician renowned for his extraordinary contributions to mathematical analysis, number theory, infinite series and continued fractions. Despite lacking formal education in advanced mathematics, Ramanujan's intuition and originality led to ground breaking discoveries.

1. Early Life and Struggles

- Born in Erode, Tamil Nadu, India, Ramanujan showed an early aptitude for mathematics.
- Largely self-taught, he studied from outdated texts like A Synopsis of Elementary Results in Pure and Applied Mathematics by G.S. Carr.
- Lived in poverty and struggled to find formal employment, focusing instead on his mathematical research.

2. Collaboration with G.H. Hardy

- In 1913, Ramanujan sent a letter filled with complex mathematical formulas to the British mathematician G.H. Hardy.
- Hardy recognized Ramanujan's genius and invited him to Cambridge University.
- Their collaboration led to significant advancements in various fields of mathematics.

3. His contribution in mathematics:-

a. Number Theory

• Partition Function ($p(n)$): Ramanujan formulated the partition function, which counts the ways to express a number as a sum of positive integers. He discovered congruences like:

• $p(5k + 4) \equiv 0 \pmod{5}$

• $p(7k + 5) \equiv 0 \pmod{7}$

• Ramanujan Prime: A type of prime number related to the distribution of prime numbers.

• Ramanujan-Nagell Equation: Explored solutions to the equation $2^n - 7 = x^2$.

b. Infinite Series and Products

• Developed rapidly converging infinite series for calculating π (π), such as:

$$\frac{1}{\pi} = \frac{\sqrt{2}}{9801} \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(4k)! (1103 + 26390k)}{(k!)^4 396^{4k}}$$

• His series are used in modern algorithms for high-precision calculations of π .

c. Continued Fractions

• Made substantial contributions to the theory of continued fractions, presenting novel and elegant representations.

d. Modular Forms

- Ramanujan’s work on modular forms laid the groundwork for the later development of the Modular Function and the Ramanujan Conjecture, which was eventually proven as part of the Langlands Program.

a. Number Theory

- Partition Function $p(n)$: Describes the number of ways a number can be written as a sum of positive integers. Ramanujan discovered several partition congruences, such as:

$$\lfloor p(7k + 5) \equiv 0 \pmod{7} \rfloor$$

- Ramanujan Prime: A special type of prime number that refines the distribution of primes.
- Ramanujan-Nagell Equation: Explores the equation $2^n - 7 = x^2$.

b. Infinite Series and Approximations of Pi (π)

- Developed rapidly converging series for π , which are still used in high-precision calculations today:

$$\frac{1}{\pi} = \frac{\sqrt{2}}{9801} \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k (4k)! (1103 + 26390k)}{(k!)^4 396^{4k}}$$

- His formula is the basis for modern π computation algorithms used in supercomputers.

c. Continued Fractions

- Ramanujan discovered unique and elegant representations of numbers using continued fractions, improving upon previous mathematical methods.

d. Modular Forms and Mock Theta Functions

- His work on modular forms contributed to solving deep problems in mathematics.
- Introduced mock theta functions, which later found applications in modern physics, particularly in black hole theory and string theory.

4. Ramanujan’s Notebooks and the “Lost Notebook”

- His three notebooks contain thousands of formulas, many of which were not proven during his lifetime but were later verified by mathematicians.
- A “lost notebook” discovered in 1976 revealed even more groundbreaking results.

5. Recognition and Legacy

- Fellow of the Royal Society (FRS) in 1918—one of the youngest to receive the honor.
- Despite suffering from illness, he continued working on mathematics until his death on April 26, 1920, at the age of 32.
- His work remains relevant in modern research, especially in mathematical physics and cryptography.

- December 22 is celebrated as National Mathematics Day in India in his honor.
- The 2015 movie "The Man Who Knew Infinity" is based on his life.

Conclusion

Srinivasa Ramanujan's contributions to mathematics were revolutionary. His intuitive approach and deep insights continue to inspire mathematicians worldwide. Despite his short life, his legacy remains one of the greatest in mathematical history.

Komalpreet Kaur
B.Ed. 2nd year
Roll no. 9

ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਗਰ

ਅਲੂਮਨੀ ਸੈਕਸ਼ਨ

ਸੰਪਾਦਕ
ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਪਾਦਕ
ਸਤਗੁਰ ਸਿੰਘ

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ .....

ਐਲੂਮਨੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਐਸਾ ਸੰਜੀਵ ਪੁਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਐਲੂਮਨੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਐਲੂਮਨੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਸਗੋਂ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰਨ।

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ, ਵਿਗਿਆਨ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਵਪਾਰ, ਸੈਨਾ, ਕਲਾ, ਅਤੇ ਸਰਵਜਨਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਲੇਖ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਨੂੰ ਇਹ ਭਾਗ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਆਸ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਨਾਵਾਂ ਛਾਪਦੇ ਰਹਾਂਗੇ |

ਸਤਗੁਰ ਸਿੰਘ

B. Ed. 2013- 2014

ਮੰਮੀ ਪੀਘ ਕਿਹਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ?

ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸੇਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਾਂ ਇਸਦਾ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੀ। ਪੰਜ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਏਥੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਮੇਲੇ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜੇਕਰ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਹੀਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਚ ਝੂਮ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਮੀਂਹ ਵਾਲਾ ਮਹੀਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਹੀ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀਆਂ

ਹਨ। ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ ਜਿੱਥੇ ਮੌਸਮ ਸੁਹਾਵਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਹੁਣ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਅ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ । ਇਸਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੋਂ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਅਨਜਾਣ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਨੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰਾਂ ਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਮਹੱਤਤਾ ਉਪਰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਖਿਰ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਕੀ ਏ? ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਤੀਜ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਰੰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਸੂਟ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਚਰ ਚੰਨ ਲਗਾ

ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਆਉਣ ਦਾ ਹਾਲ ਇੱਕ ਕਵਿੱਤਰੀ ਮੈਡਮ ਨਿਰਪਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਓਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ-

ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਈ ਮਹਿੰਦੀ, ਸੋਹਣੇ ਸੂਟ ਪਏ ਨੇ,

ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਨਵੇਂ ਹੀ ਸਿਲਾਏ ਨੇ।

ਪਾ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਝੁਮਕੇ, ਕਰ ਸੋਹਣਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਆ ਗਈਆਂ,

ਦੇਖੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਧੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ।

ਇਹਨਾਂ ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸੋਹਣੇ ਪਕਵਾਨ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਾਂਝੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੱਪਲ ਦੇ ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਕੇ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਤੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਚ ਆਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੇ ਹਾਲ ਬੋਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਇੰਝ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ

ਨੱਚਣ ਟੱਪਣ ਕੁੜੀਆਂ,

ਛਹਿਬਰ ਲਾ ਲਾ ਹੱਸਣ ਕੁੜੀਆਂ।

ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ, ਸੁਪਨੇ ਅੱਖਾਂ ਚ ਸਜਾ ਕੇ,

ਦੇਖੇ ਕਿੰਝ ਜੁੜੀਆਂ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ।

ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਸੱਸ ਨੂੰਹ ਦੇ ਆਪਸੀ ਤਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਨੀ ਸੱਸੇ ਤੇਰੀ ਮੈਹ ਮਰਜੇ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਚੂਰੀ ਨਾ ਤੂੰ ਪਾਈ' ਜਿੱਥੇ ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਬੋਲੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉੱਚੀਆਂ ਹੇਕਾਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਵੀ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ

ਕੇਈ ਪਰਦੇਸੀ ਜੋਗੀ ਆਣ ਲੱਥੇ ਨੀ,

ਚੱਲ ਨੀ ਭਾਬੇ ਪਾਈ ਨੂੰ ਚੱਲ,

ਚੱਲ ਨੀ ਪਾਈ ਦੇ ਪੱਜ ਜੋਗੀ ਦੇਖੀਏ ਨੀ ।

ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਗੀਤ ਹਨ ਜੋ ਤੀਆਂ ਸਮੇਂ ਸੁਨਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਝਲਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਟਿਆਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ

ਬਣ ਠਣ ਆਈਆਂ ਮੇਲਣਾਂ, ਸੁਰਮ ਸਲਾਈਆਂ ਪਾਈਆਂ,
ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਿੱਪਲ ਪੱਤੀਆਂ, ਬਾਹੀਂ ਚੂੜਾ ਛਣਕੇ,
ਗਿੱਧਾ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਦੇਖ ਸ਼ੌਕੀਨਾਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ।

ਐਵੇਂ ਹੀ ਨੱਚਦੇ ਟੱਪਦੇ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨਾ ਬੀਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਾ ਕੇ ਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫੇਰ ਉਹ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਬੱਲੇ ਖਿੱਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਪੀਂਘਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਅਜੋਕੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਾਡੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਪੱਛੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੱਡਿਆਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਫੁਲਕਾਰੀ ਦੀ ਵੀ ਮਹੱਤਤਾ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਪਹਿਰਾਵਾ ਕਦੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ

ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਮਾਣ ਘੱਗਰਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਦੀ ਟੋਹਰ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੀਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਦਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਲੇਖਕ ਤੇ ਚੰਗੇ ਗਾਇਕ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦਾ ਹਾਲ ਦੇਖ ਇੱਕ ਕਵਿਤਰੀ ਰਾਜਵੀਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਸੱਗੀਫੁੱਲ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤੇ, ਨਾ ਕੋਈ ਘੱਗਰੇ ਹੁਣ ਪਾਵੇ,

ਖੇ ਗਏ ਨੇ ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਲੋਟਣ, ਨਾ ਕੋਈ ਘੁੰਡ ਨੂੰ ਚਾਵੇ।

ਪੇਕੇ ਬਣੀਆਂ ਆਮ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ, ਕਿੰਝ ਪਿੰਡ ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਈਏ।

ਮਾਹੀਆ ਚਾਰ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰੁਕ ਜਾ, ਸਾਉਣ ਲੰਘੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪੇਕੇ ਮਿਲ ਆਈਏ।

ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਬਸ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਥੋੜਾ ਬਹੁਤ ਗਿਆਨ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਪੁਰਾਤਨ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਈ ਬੱਚੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛੇਗੀ ਕਿ ਮੰਮੀ ਪੀਂਘ ਕਿਹਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ? ਫੇਰ ਉਸ ਮਾਂ ਕੋਲ ਕੀ ਜਵਾਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੁਣ ਦਰੱਖਤ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੀਂਘ ਦਾ ਸਾਮਾਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੀਏ। ਸਾਡੇ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਵਿਰਾਸਤ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਗੇ।

ਸਤਗੁਰ ਸਿੰਘ

ਬੀ. ਐਡ. (2013-2014)

ਦੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ

ਮਨੁੱਖੀ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਭ ਜੂਨਾਂ ਦੇ ਜਨਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਜੂਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਰਦ ਤੇ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਕੋਲ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਦਰਦ ਉਠੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਲੇਬਰ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਗੋਟ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੋਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਕਦਮ ਹੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬੇਗਾਨੀ ਜੇਹੀ ਜਾਪਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮੰਤਰ ਜਪਣ ਲੱਗਾ। ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਧ ਬੁਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ। ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਕੇਵਲ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਬੰਦ ਪਏ ਗੋਟ ਵੱਲ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਗੋਟ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕਦੇ ਇਧਰ ਕਦੇ ਓਧਰ ਗੇੜੇ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅੰਦਰੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਾਹਰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਕੂਨ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਭੱਜ ਕੇ ਗੋਟ ਵੱਲ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਗੋਟ

ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਜੱਚਾ ਬੱਚਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਟਰੇਚਰ ਉੱਪਰ ਲਿਟਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਨ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਤੇ ਨਵਜੰਮੇਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਝ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਪੀੜ ਉਸਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਤੇ ਨਵਜੰਮੇਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਤਗੁਰ ਸਿੰਘ

ਬੀ. ਐਡ. (2013-2014)

ਘੜੀ ਦੀਆਂ ਸੂਈਆਂ

ਹਰ ਪਲ ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀਆਂ
ਘੜੀ ਦੀਆਂ ਟਿੱਕ ਟਿੱਕ ਕਰਦੀਆਂ ਸੂਈਆਂ
ਕਦੇ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਰੁਕ ਨਾ ਪਾਵਣ
ਆਪਣੀ ਹੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਚੱਲਣ ਇਹ ਸੂਈਆਂ।
ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਇਹ ਦੇਵਣ ਪਹਿਰਾ
ਫ਼ਰਜ਼ ਦੱਸਣ ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ,
ਜੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕਰਦੇ
ਸਫਲ ਕਰਨ ਉਸ ਧੰਦੇ ਨੂੰ।
ਆਪਣੀ ਅਣਖ ਚ ਰਹਿਣਾ ਜਾਣ ਦੀਆਂ
ਰੋਅਬ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ
ਜੇ ਕਰੇ ਨਾ ਕਦਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ,
ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਰਾਹੇ ਉਡੀਕਦੀਆਂ ਨੇ।
ਹਰ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਪੈਗ਼ੰਬਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ,
ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ,
ਕਦਮ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਿਓ
ਇਹ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੂ ਸਭ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਸ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਸਤਗੁਰ ਸਿੰਘ

ਬੀ. ਐਡ. (2013-2014)

ਤੇਰੀ ਗੋਦੀ ਸਿਰ ਰੱਖ ਮਾਏਂ

ਤੇਰੀ ਗੋਦੀ ਸਿਰ ਰੱਖ ਮਾਏਂ, ਜੁਗਾਂ ਦੀ ਥਕਾਣ ਲਾ ਲਵਾਂ।

ਮਮਤਾ ਦੇ ਗੰਗਾ ਜਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ, ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਨਹਾ ਲਵਾਂ ।

ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਫੇਰੀ ਜਾ, ਪੁੱਤ ਲਾਲ ਮੇਰਾ ਤੂੰ ਆਖੀ ਜਾ।

ਮੱਥੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਚੁੰਮ ਕੇ ਮੁੜਕਾ, ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਤੇਹ ਬੁਝਾਈ ਜਾ।

ਠੰਡੀਆਂ ਠੰਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਨਿਰ੍ਹਾ ਸਮਾਈ ਜਾ।

ਮੈਂ ਮੁਰਖ ਅਣਜਾਣ ਨੀ ਮਾਏਂ, ਤੇਰਾ ਮੁੱਲ ਨਾ ਜਾਣ ਸਕਾਂ ।

ਤੂੰ ਪਾ ਕੇ ਸੁੱਕਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ, ਗਿੱਲਿਆਂ ਤੇ ਆਪ ਪਈ ਸਾਂ ਮਾਂ।

ਰਾਣੀ ਕੌਰ

ਐਮ. ਐਡ. (2021-2023)

ਪਾਣੀ ਦਾ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਪੱਧਰ

ਪਾਣੀ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਅਨਮੋਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀਵਨ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੜੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਨੇ-ਦਿਨ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੀਂਹ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਈਜਾਦ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਅੱਠ-ਦੱਸ ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਮੋਟਰ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ 400 ਫੁੱਟ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਡਿੱਗਦੇ ਪੱਧਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਤਰਸਾਂਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਨੀਤੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਪੱਧਰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਾਣੀ ਕੌਰ

ਐਮ. ਐਡ. (2021-2023)

ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹਨ। ਚੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਬੜੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਿਲ ਨੂੰ ਏਨਾ ਕੁ ਛੂਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ

ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਿਰਫ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੇ ਹੀ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਕਲਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਰਾਂਹੀ ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਹ ਕਿੱਸੇ-ਕਹਾਣੀਆਂ, ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ, ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਚੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਆਨ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਬੋਲ-ਚਾਲ ਤੇ ਚੰਗਾ ਸਲੀਕਾ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਲੋੜ ਹੈ ਚੰਗੀਆਂ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ । ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਭੇਂਟ ਕਰੋ।

ਰਾਣੀ ਕੌਰ

ਐਮ. ਐਡ. (2021-2023)

ਮਾਨਸਿਕਤਾ

ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਸਿਆਣੀ ਹੋਵੇ
ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਗੁਣੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਚਲੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਉਹਦੇ
ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਕੱਢ ਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਉਹਦੇ ਗੁਣ।

ਰਾਣੀ ਕੌਰ

ਐਮ. ਐਡ. (2021-2023)

ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਗਰ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ

ਸੰਪਾਦਕ
ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ
ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਪਾਦਕ
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ .....

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਭਾਗ ਹੈ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਵਾਇਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਪੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਕਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਬਣਾ ਸਕਣ। ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ, ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਉਹ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਨਿਖਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਝਲਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਸਟਾਫ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ
ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ

ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ

5 ਸਤੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੈਸ਼ਨ 2023 ਤੋਂ 2025 ਤੱਕ ਦੇ ਬੀ.ਐਡ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਦੇ ਵੀ ਸਵੈ- ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਗਲਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਦੀਵੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਉਸਤਤ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਫਰੈਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ

7 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਬੀ. ਐਡ ਦੇ 2022-2024 ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 2023-2025 ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਰੈਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਫਰੈਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂਚ, ਡਾਂਸ, ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾ: ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਸੀ ਮਿਤੱਰਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸਥਾਪਤ ਤੇ ਨਵੇਂ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮਿਸ ਫਰੈਸ਼ਰ ਤੇ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਮਿਸਟਰ ਫਰੈਸ਼ਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ

ਮਿਤੀ 2 ਤੇ 5 ਨਵੰਬਰ 2023 ਤੱਕ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਮੇਲਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਬੀ.ਐੱਡ ਸਾਲ 2023 ਤੇ 2025 ਤੱਕ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਣਜੋਤ ਕੌਰ (ਰੋਲ ਨੰ: 57) ਨੇ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨ ਤੇ ਕਰੋਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ (ਰੋਲ ਨੰ:50) ਨੇ ਦੂਸਰਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ।

ਐਮ ਐਡ ਸੈਸ਼ਨ 2021 ਤੋਂ 2023 ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜਾ

ਮਿਤੀ 08 ਨਵੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਐਮ. ਐਡ. ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਰਿਚਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ 8.87 ਗ੍ਰੇਡ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 8.63 ਗ੍ਰੇਡ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਣੀ ਕੌਰ ਨੇ 8.58 ਗ੍ਰੇਡ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਬੀ.ਐਡ. ਸੈਸ਼ਨ 2021 ਤੋਂ 23 ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜਾ

ਮਿਤੀ 08 ਨਵੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੀ.ਐਡ. ਸਾਲ 2021-2023 ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ 435 ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸੁਮਨ ਯਾਦਵ ਨੇ 422 ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 413 ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀਆ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੀਵਾਲੀ ਮੇਲੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

10 ਨਵੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਡ. ਤੇ ਐਮ. ਐਡ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਟਾਲਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਟਾਲਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਕਿੱਲ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਟਾਲਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਡਾ.ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ।

ਡਿਜੀਟਲ ਪੋਸਟਰ ਮੇਕਿੰਗ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ

ਮਿਤੀ 17 ਨਵੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਰੈਡ ਰਿਬਨ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਕਸਿਤ ਯੁਵਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਜੀਟਲ ਪੋਸਟਰ ਮੇਕਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਤੇ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਪਹਿਲੇ

ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਜੱਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਕਾਲ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ.ਅਨੀਸ਼ ਸੋਨੀ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੁਝਵਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਡਿਜੀਟਲ ਪੋਸਟਰ ਮੇਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਬੀ.ਐਡ. ਪਹਿਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹੁਸਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ: ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰੈਂਡ ਰਿਬਨ ਕਲੱਬ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ: ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਓਪਨ ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲੇ

ਮਿਤੀ 20 ਤੇ 21 ਨਵੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਲਜ ਬੀਰਕਲਾ ਵਿਖੇ ਓਪਨ ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਭੰਡ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ ਸਾਲ 2023 ਤੇ 2025 ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਰੋਲ ਨੰ:70) ਤੇ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ (ਰੋਲ ਨੰ: 08) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕਾਰਟੂਨ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ (ਰੋਲ ਨੰ:58) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ।

“ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਲੈਕਚਰ”

19 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ “ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ” ਇਸ ਲੈਕਚਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲੈਕਚਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਬਲੀਦਾਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਉਸ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਿਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇ ਰਿਣੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜਾ

ਮਿਤੀ 5 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੀ.ਐਡ ਸਾਲ 2022-2024 ਦੇ ਭਾਗ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਡ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 80% ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 79% ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦੂਜੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਨੀਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਨੇ 77% ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਜਨਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਸਖਤ ਤੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਮੇਰੀ ਵੋਟ ਮੇਰਾ ਅਧਿਕਾਰ

10 ਮਾਰਚ 2024 ਨੂੰ ਆਈ. ਟੀ. ਆਈ. ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 'ਮੇਰੀ ਵੋਟ ਮੇਰਾ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨੁੱਕੜ ਨਾਟਕ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਲੱਗ - ਭੱਗ 200 ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸੰਸਥਾ ਪਾਸੋਂ 3100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮਾਰੋਹ

ਮਿਤੀ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬੀ.ਐਡ.ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ.ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਸ ਫੇਅਰਵੈਲ ਅਤੇ ਕਰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਫੇਅਰਵੈਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਪਰਸਨੈਲਟੀ ਤੇ ਰਾਜਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਸ ਪਰਸਨੈਲਟੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

“ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਲੰਗਰ”

ਮਿਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸ: ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਐਜੂਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ: ਰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੈਡਮ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ "ਜੀ ਆਇਆ" ਮੈਡਮ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵਿਰਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਲੰਗਰ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਮਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਮਸਤੂਆਣਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸੇ। ਮੈਡਮ ਡਾ: ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਫਰੈਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ

ਮਿਤੀ 1 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਸਮੈਸਟਰ ਸਾਲ 2023 ਤੋਂ 2025 ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫਰੈਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਫਰੈਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਫਰੈਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਾਚ, ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾ: ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਸੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਨਵੇਂ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ

9, 10, 11 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਮਸਤੂਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤਰੀ ਯੁਵਕ ਮੇਲਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀ ਐਡ ਦੇ 2024 ਤੋਂ 2026 ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਕਿੱਟ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

ਕਰਾਟੇ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਮਿਤੀ 18 ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਲ 2023 ਤੋਂ 2025 ਬੀ ਐਡ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਰਾਟੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸਿਲਵਰ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਮਿਤੀ 25 ਜੁਲਾਈ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਖੀ ਵਨ ਸਟਾਪ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਡੀ .ਐਚ. ਈ. ਡਬਲਿਊ. ਵੱਲੋਂ ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖੀ ਵਨ ਸਟਾਪ ਸੈਂਟਰ ਸੰਗਰੂਰ 'ਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੂਹੀ ਕੋਸ਼ਲ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੁਫਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਤਰੂ ਵੰਦਨਾ ਯੋਜਨਾ, ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜਾਓ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਕੈਂਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸਖੀ ਵਨ ਸਟਾਪ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਨਜੀਰ ਮੁਹੰਮਦ, ਸਲਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਹੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਡੀ .ਐਚ. ਈ. ਡਬਲਿਊ. ਤੇ ਹਨੀ ਮੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਟੀਮ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਬ੍ਰੈਸਟ ਫੀਡਿੰਗ ਹਫਤਾ

ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਕੌਂਸਲ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਲਾਇਨਜ ਕਲੱਬ ਸੰਗਰੂਰ ਗ੍ਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਬ੍ਰੈਸਟ ਫੀਡਿੰਗ ਹਫਤਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਵੀ. ਕੇ. ਆਹੂਜਾ ਜੋ ਕਿ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹਨ ਵੱਲੋਂ ਸਤਨਪਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਇਨਜ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਡਾ:ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਹੈਪੀ ਗੋਇਲ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ , ਸਰਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਡਾਕਟਰ ਭਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਫਾਰਮੇਸੀ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਡਾ.ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਮਿਤੀ 9 ਅਗਸਤ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਮੀ ਭਾਵਾ ਕੈਂਸਰ ਹਸਪਤਾਲ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਸੋਨੀਕਾ ਰੀਤ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ " ਜੀ ਆਇਆ " ਡਾਕਟਰ ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੀ ਆਇਆ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੈਂਸਰ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬ੍ਰੈਸਟ ਕੈਂਸਰ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ, ਮੂੰਹ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਅਡਵਾਂਸ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਟੈਸਟ ਲਿਟਾ ਗਿਆ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਟੀਮ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਚੈੱਕ-ਅਪ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਕਿ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਲਜ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ

4 ਸਤੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ.ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਉਸਤਤ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਦੇ ਵੀ ਸਵੈ- ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਗਲਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਦੀਵੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਮਿਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਦੇ ਸਹਿਜੇਗ ਦੁਆਰਾ ਬੀ. ਐਡ ਦੇ 2024 ਤੋਂ 2026 ਤੱਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਕਾਲ ਬੰਗਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ “ਜੀ ਆਇਆਂ” ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਡਾ. ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਕਲੱਬਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਡਾ ਰੂਬੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਲੇਬਸ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ ਨੇ ਲਾਈਬਰੇਰੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।

ਪੇਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਮਿਤੀ 29 ਨਵੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਮਸਤੂਆਣਾ ਵਿਖੇ ਨਹਿਰੂ ਯੂਵਾ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀ. ਐਡ. ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਮਨਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੁਸਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਐਡ. ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਵਾਇਆ।

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜਾ

ਮਿਤੀ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ। ਬੀ.ਐਡ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਾਜਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ 300 ਵਿੱਚੋਂ 268 ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ 266 ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ ਦੂਸਰਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਜਤਿਨ ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 265 ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ ਤੀਸਰਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

Academic Stars

M. Ed. 2022-2024

Gurpartap Singh
1st Position

Neena Garg
2nd Position

Gurpreet Kaur
3rd Position

B. Ed. 2022-2024

Ramandeep Kaur
1st Position

Sandeep Kaur
2nd Position

Manisha
3rd Position

Post Graduate Diploma in Career Guidance 2022-2024

Ranjeet Kaur
1st Position

Birpal Kaur
2nd Position

Harinder Kaur
3rd Position

Amandeep Kaur
3rd Position

UCG NET/JRF

Harjot Kaur
Qualified UCG JRF/NET
in Education

PSTET Qualified Students of Akal College Of Education Mastuana Sahib Sangrur

Session 2021 - 2023

Gurinder Singh

B.Ed. (Session 2021-2023)
Subject :- Maths & Science

Arshdep Kaur

B.Ed. (Session 2021-2023)
Subject :- Social Studies

Bittu Singh

B.Ed. (Session 2021-2023)
Subject :- Maths & Science

Session 2022 - 2024

Muskan

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Harpreet Kaur

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Social Studies

Rajdeep Kaur

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Husanveer Kaur

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Inderpreet Kaur

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Jatin Pathak

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Ravinder Singh

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Social Studies

Mandeep Singh

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Manisha

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Gurpreet kaur

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Social Studies

Karanveer Singh

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Social Studies

Gurwinder Singh

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Maths & Science

Jasvir Kaur

B.Ed. (Session 2022-2024)
Subject :- Social Studies

PSTET Qualified Students of Akal College Of Education Mastuana Sahib Sangrur

Session 2023 - 2025

Gurpreet Kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 1
Subject :- Social Studies

Ranjot Kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 57
Subject :- Maths & Science

Manjit Kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 58
Subject :- Social Studies

Sinder Kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 89
Subject :- Social Studies

Pardeep kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 39
Subject :- Maths & Science

Navjot kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 50
Subject :- Maths & Science

Ramanjeet kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 17
Subject :- Maths & Science

Navpreet kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 51
Subject :- Maths & Science

Ratanjot kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 60
Subject :- Social Studies

Gursewak singh

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 20
Subject :- Social Studies

Gopal Paswan

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 66
Subject :- Maths & Science

Riya

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 93
Subject :- Maths & Science

Manpreet kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 40
Subject :- Maths & Science

Jashanpreet kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 43
Subject :- Maths & Science

Navjot kaur

B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 45
Subject :- Maths & Science

Sukhwinder Singh

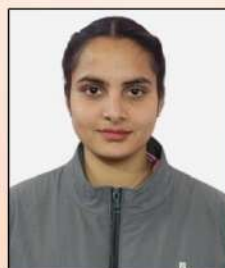
B.Ed. 2nd (sem-4)
Roll no :- 53
Subject :- Maths & Science

Session 2024 - 2026

Jatinder Kaur

B.Ed. 1st (Sem-2)
Subject :- Maths & Science

Navneet Kaur

B.Ed. 1st (Sem-2)
Subject :- Social Studies

Samiksha

M. Ed. 1st (Sem 2)
Subject :- Social Studies

Jaspreet Kaur

Diploma in Career Guidance
Subject :- Maths & Science

ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੋਣਗਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

Ramandeep Kaur
Second in Karate Competition
Second in Photo Framing,
Third in Thaali Decoration

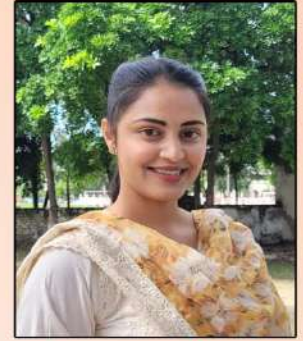
Akashdeep Singh
Best Athlete
Second in Story Writing

Sinder Kaur
Best Athlete

Gursewak Singh
Selected in
Punjab Police Constable

Gurpreet Kaur
Versatile Student
First in Poetical Recitation, Best Volunteer
Third in Poetry Writing, First in Nail Art
BEST STUDENT OF COLLEGE

Rattanot Kaur
First in Story Writing
Second in Poetry Writing
Second in Slogan Writing

Ranjot Kaur
First position in Pehrawa Pardarshni
First in Dance Performance
Second in Mehndi

Navjot Kaur
Second in Karoshia Bunti
Best Performance in Teaching Practice

Gurleen Kaur
First in Thaali Decoration
First in Declamation contest
Second in Extempore Competition

Harpreet Kaur
First position in Bhand
Third in Dance Performance
Third in Hair Styling

Manjit Kaur
First in Cartooning Youth Festival
Second in Hair Styling

Sinder Kaur
First in Prandi making
First in Pehrawa Pardarshni (Talent Hunt)

Navraj Singh
First in poetry writing
Best Volunteer
Best Performance in Teaching Practice

Jasleen Kaur
Best Performance in Teaching Practice
Most Regular Student

Manpreet Kaur
First in Rangoli (Talent Hunt)
First in Poster Making (Talent Hunt)
Third in Mehndi (Fine Arts)

Harpreet Kaur
Second in Dance Performance
Best Performance in Teaching Practice

Manjot Kaur
First in Poster Making Competition
Second in Painting Competition
Most Regular Student

Sukhchain Singh
First in Bhand Performance
Best Volunteer

Pardeep Kaur
Third in Slogan Writing

Harpreet Kaur
Second in Individual event of Science
Third in Poster Making

ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

Harpreet Kaur
Best Performance in Teaching Practice

Harinder Kaur
Most Regular Student

Parwinder Kaur
First in Geet

Harpal Kaur
First in Hair Styling

Hasneet Kaur
Second in Poster Making

Sukhpreet Kaur
First in Slogan Writing

Husanpreet Singh
Second in Mobile Photography
First in Digital poster making

Simerjeet Kaur
First in rangoli

Amritpal Kaur
Performed in lambian hekan waale geet

Jaspreet Kaur
Third in Dance Performance

Simranjeet Kaur
Second in Poster Making

Harpreet Kaur
Best Performance in Teaching Practice

Ramanvir Kaur
Third in Poster Making

Priyanka Joshi
Third in Digital Poster Making

Gopal Paswan
Student Chief Editor of Magazine
Sikhya Sagar

Harpinder Kaur
First in rangoli

Navpreet Kaur
Second in Digital Poster Making

Gagandeep Kaur
First in Mehndi

Editorial Board

Sitting Row {L to R} : Dr. Sangeeta, Mrs. Saroj Bala, Mrs. Navneet Kaur, Dr. Sukhdeep Kaur (Principal),
Dr. Harpal Kaur, Dr. Ruby Garg, Mrs. Ramandeep Kaur Virk

Standing Row {L to R} : Navjot Kaur, Jasleen Kaur, Harpreet Kaur, Gopal Paswan, Gurpreet Kaur, Ratanjot Kaur

ਗੁਰਸਾਗਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਰੂਰ (ਪੰਜਾਬ)

AKAL COLLEGE OF EDUCATION

Gursagar Mastuana Sahib Sangrur, Punjab Ph :- 01672- 289203, 289026

E-mail :- akalcollegeofeducationmastuana@yahoo.co.in

Website :- www.akalcollegeofeducationmastuana.in